

OPINNÄYTETYÖ

Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla

Kehittämissuunnitelma Turun kaupungin nuorisopalveluille

Roope Lindgren

Yhteisöpedagogi (AMK)

(210 op)

11/2022

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK

Tekijä: Roope Lindgren

Opinnäytetyön nimi: Työntekijälähtöinen käyttöasteen tehostaminen nuorisotiloilla -
Kehittämissuunnitelma Turun kaupungin nuorisopalveluille

Sivumäärä: 50 sivua ja 4 liitesivua

Työn ohjaaja: Jenny Honka

Työn tilaaja: Turun kaupungin nuorisopalvelut

Opinnäytetyöni päämääränä oli tehostaa Turun kaupungin nuorisotilojen nykyistä käyttöastetilannetta kehittämissuunnitelmalla, jonka tarkoituksena oli tunnistaa ja löytää ratkaisuja alueellisen nuorisotyön kohtaamiin haasteisiin kävijämäärien kanssa. Tarkoituksena oli antaa kehitysehdotuksia suunnitelman muodossa. Ongelmaa pohdittiin työntekijän näkökulmasta. Tilajaana työlle toimii Turun kaupungin nuorisopalvelut.

Nuorisotilojen toiminta pohjaa ajatukseen tukea jokaisen nuoren oikeuksia ja mahdollisuuksia osallistua ja toimia osana tilaa johon he sitoutuvat. Työntekijöiden rooli on toimia nuorten turvallisina aikuisina ja tilan sääntöjen ylläpitäjinä. Sosiaalipedagogisen otteen ja sosiokulttuurisen innostamisen avulla nuorten kokemukset tiloista ja sen aikuisista parantuisivat.

Menetelmät, joita opinnäytetyössä käytettiin olivat oman työkokemuksen analysoiminen, nuorisotyöntekijöille kohdistetut haastattelut, benchmarkkaaminen ja SWOT-analyysin teettäminen kaupungin alueellisesta nuorisopalvelusta. Benchmarkkaamisen kohteina toimivat eri arviointitilastot ja miten eri nuorisotalan työntekijät ja toimijat ovat arvioineet omaa toimintaansa. Opinnäytetyön taustalla näkyvät nuorisopalveluiden keräämät kuukausittaiset toimintaraportit, joissa niin nuorten ajatukset kuin työntekijöiden huomiot tulevat esiin. Nuorisotilojen käyttöasteen erot ja nuorten kokemukset eri tasoisesta saavutettavuudesta ja huomioimisesta tulevat esille. Tarve kävijämäärän palauttamiselle voidaan ratkaista työntekijöiden näkökulmasta digitaalisen näkyvyyden ja erikoisosaamisen hyödyntämisen avulla.

Verkkonuorisotyön hyödyntäminen, työntekijöiden henkilökohtainen vaikutusvalta tilan toimintaan, uudelleen koulutautumisen merkitys ja viestinnän sujuvuus näkyvät tuloksissa vaikuttavina tekijöinä käyttöasteeseen. Tulokset kertovat, että niin nuoret ja nuorisohjaajat haluavat tilan joka on tehty nuorille. Työntekijöiden äänen kuuleminen toimii tämän viestin eteenpäinvälittäjänä toiminnan johtoportaalille.

Työn kehittämissuunnitelma koostuu eri kehitysehdotuksista, joita Turun kaupungin nuorisopalvelut voi hyödyntää osana työtään. Tuotoksessa on osana arviointipohja, jonka avulla nuorisotilojen kehityskohteita voi ilmaista ja arvioida.

Asiasanat: alueellinen nuorisotyö, nuoret, nuorisokulttuuri, nuorisohjaajat, nuorisotilat, nuorisotoimi, sosiaalipedagogiikka

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator, Bachelor's Degree

Author: Roope Lindgren

Title: Employee-based improvement of the capacity utilization of youth centres -
A development plan for the City of Turku Youth Services

Number of Pages: 50 pages and 4 attachment pages

Supervisor: Senior Lecturer Jenny Honka

Commissioned by: City of Turku Youth Services

The objective of this thesis was to improve the current capacity utilization of the youth centres in the City of Turku. The thesis was commissioned by the City of Turku Youth Services.

The purpose was to identify and find solutions to the challenges faced by regional youth work attendance and to give development proposals to the commissioner. The problem was considered from an employee-based point of view.

The mission of the Youth Services is based on the idea of supporting the rights and opportunities of all young people to participate and act as part of the centre they commit to. The role of the workers is to act as safe adults for young people and maintain the centre's rules. With the help of social pedagogy and socio-cultural animation, young people's experiences of the centre's and its working adults would improve.

The methods used in the thesis were analyzing my own work experience, conducting interviews with youth workers, benchmarking and making a SWOT-analysis of the regional youth work in Turku. The targets of the benchmarking were various evaluation statistics and how employees and organizations have evaluated their own activities. Moreover, the Youth Services' monthly activity reports were analyzed. Through these reports and the interviews, the thoughts of the youth workers come to the fore. From the employee's point of view, the need of increasing attendance numbers can be solved through the development of media visibility and the use of their special skills and competencies.

In the findings of the thesis, digital youth work, the influence of employees on their centres, the importance of retraining and the fluency of communication are seen as influential factors. The findings indicate that both young people and youth workers want spaces that are for young people. Hearing the employees is the key to conveying the message to the executive level.

The product of this thesis is a development plan that consists of different development suggestions the commissioner can use as part of their future work. The concluding part of the development plan is an evaluation template that can be used to express and evaluate the development targets of the findings.

Keywords: regional youth work, social pedagogy, youth, youth centres, youth culture, youth service, youth workers

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	TURUN KAUPUNGIN NUORISOPALVELUT.....	8
	2.1 Katsaus nuorisopalveluiden tilanteeseen	10
	2.2 Tarve kehittämissuunnitelmalle	11
3	TIETOPERUSTA.....	14
	3.1 Nuorisotyön keskeiset käsitteet ja lait	14
	3.2 Sosiaalipedagoginen ote	17
	3.3 Mitkä asiat vaikuttavat käyttöasteeseen?	19
4	MENETELMIEN ESITTELY	23
	4.1 Henkilökohtainen työkokemus nuorisotilojen työtiimeissä.....	23
	4.2 Benchmarkkaaminen	23
	4.3 Haastattelut nuorisotyöntekijöiden kanssa.....	25
	4.4 SWOT-analyysin merkitys	26
5	TULOKSET	27
	5.1 Työntekijät toimintatapojen ylläpitäjinä.....	27
	5.2 Nuorisopalveluiden tilastojen benchmarkkaaminen.....	29
	5.3 Haastatteluiden analyysi	33
	5.4 SWOT-analyysi nuorisopalveluiden alueellisesta kentästä	35
	5.5 Yhteenvedoja tuloksista.....	37
6	KEHITTÄMISSUUNNITELMA.....	38
	6.1 Työntekijöiden somekoulutus ja uudelleen kouluttautumismahdollisuudet.....	38
	6.2 Työntekijäriihi: Yhteisöllisyyden korostaminen ja lisääminen	39

6.3 Nuorisotilojen itsemääräämisoikeus	39
6.4 S4-systeemi: Sijainti, some, säännöt, sujuvuus	39
7 YHTEENVETO	42
LÄHTEET	45
LIITTEET	51
LIITE 1. Haastattelupohja.....	51
LIITE 2. S4-systeemin pohja ja esimerkkiarvioinnit	52

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Turun kaupungin nuorisopalvelut. Nuorisopalvelut pyrkivät parantamaan nuorisotilojensa nykyistä käyttöastetilannetta kehittämissuunnitelmalla, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja alueellisen nuorisotyön kohtaamiin käyttöasteen epätasaisuuksiin. Vastaan on tullut tilanteita, joissa nuoret eivät ole joko tietoisia nuorisotiloista tai ovat haluttomia viettämään siellä aikaa tai kohtaavat muita ongelmia, jotka estävät heitä osallistumasta nuorisotyön piiriin toimintaan. Nuorisopalveluiden keräämissä kuukausittaisissa toimintatarporteissa kerätään ajatuksia työntekijöiltä ja tilastotietoa asiakaskävijöistä, tässä tapauksessa nuorisosta. Eri ilmiöt koskettavat alan työntekijöitä ja ovat ajankohtaisia. Väkivallan ja kiusaamisen näkyminen nuorten elämässä, harrastetoiminnan rajoittaminen ja liian korkea kynnys palveluihin pääsemiseksi ovat esimerkkejä näistä haasteista (Turun kaupungin Nuorisopalvelut 2022a).

Nuorisotilojen käyttöasteeseen Turun alueella vuosina 2020–2021 vaikuttivat koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen lisäksi monet muut asiat. Turun kaupungin nuorisopalveluiden vuoden 2021 vuosikatsauksen mukaan koronarajoitusten myötä palveluja jouduttiin osittain rajaamaan tai viemään verkkoon. Koronarajoitukset kohdistuivat erityisesti harrastustoimintaan ja nuorisotilojen toimintaan. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a.) Opinnäytetyöni aiheena on luoda kehittämissuunnitelma, joka tukee työntekijöitä alueellisen nuorisotyön käyttöasteen kasvattamisessa eri kaupunginosissa laadullisesta näkökulmasta.

Opinnäytetyöni koostuu haastatteluiden analysoinnista, samankaltaisten töiden vertaisarvioinnista ja SWOT-analyysistä, jossa käyn läpi nuorisopalveluiden mahdollisia kehittämiskohteita, jotta kehittämissuunnitelman voi ottaa käyttöön. Nuorisotilojen kuukausiraportit tarjosivat paljon merkittävää tarttumapintaa nuorisotilojen työnteon arkeen ja tekemiini havaintoihin. Paljon esillä olevana lähteenä, ne edustavat kuitenkin niin sanottua ”elävää dataa”, joka on alati muuttuvaa kuukaudesta toiseen.

Olen myös käyttänyt työni taustalla kokemustani harjoitteluistani Turun kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotiloilla. Ammatillisissa harjoituksissa olen kohdannut ja työskennellyt monien nuorten kanssa ja huomionut erinäisiä asioita, jotka myöhemmin vaikuttivat työntekijöiden kanssa järjestettyjen haastatteluiden kysymyksiin ja kehittämistyön näkökulmiin. Työni nuorisotilojen harjoittelijana vuosina 2021 ja 2022 ja väliaikaisena työntekijänä toimiminen vuonna

2022 sisältävät monia päiväkirjaotoksia. Nämä kokemukset auttavat minua palaamaan aikaisempaan työhöni ja löytämään esimerkkejä ja samankaltaista tarttumapintaa kuin kuukausiraportit.

Ensisijainen kysymys, johon haluan opinnäytetyölläni vastata: Kuinka käyttöasteen tasoa voisi tukea työntekijöiden toimesta? Ajatukseni opinnäytetyössä on luoda kehittämissuunnitelma ja pohtia palvelua laadun näkökulmasta kävijämäärien kasvattamista. Keskittyen työntekijöiden näkökulmiin ja miten he ja työyhteisö nuorisopalveluiden kanssa voivat parantaa käyttöastetta. Kun nuorisokulttuurin ja nuorten kiinnostuksen kohteet laajenevat alati, työntekijät voivat selkeyttää näitä muutoksia. Nuorisopalvelut tarvitsevat tilatyöntekijöitä, jotka keskittyvät nuorten kanssa olemiseen ja hengailuun, mutta ovat silti saatavilla, kun tila on avoinna. He antavat mahdollisuuden nuorille olla osa tilan käyttökuntaa vapaasti. (Hurme 2017, 31–33.)

Alueellisen nuorisotyön käyttöaste eri kaupunginosissa kuvastaa nuorisopalveluiden eri tasoista saavutettavuutta. Kaupungin tarpeena on parantaa palveluiden ja työntekijöiden välistä yhteistyötä, eri nuorten kohtaamisen ja heidän kohtaamien haasteiden ymmärrystä ja sitä, mikä vaikuttaa nuorten poissaoloon. "Tyhjän tilan" syntymisen estämiseen ja olemassaoloon etsitään ratkaisuja. Nuorisotilojen käyttöasteen tason tunnistaminen ja sen kautta sen kehittäminen auttavat saavutettavuutta ja opintonäytetyöni pyrkii vastaamaan tarpeeseen kehittää eri tyylisten toimintatapojen soveltamista ja käyttöönottoja nuorten mahdollisuuksien parantamiseksi työntekijän näkökulmasta.

2 TURUN KAUPUNGIN NUORISOPALVELUT

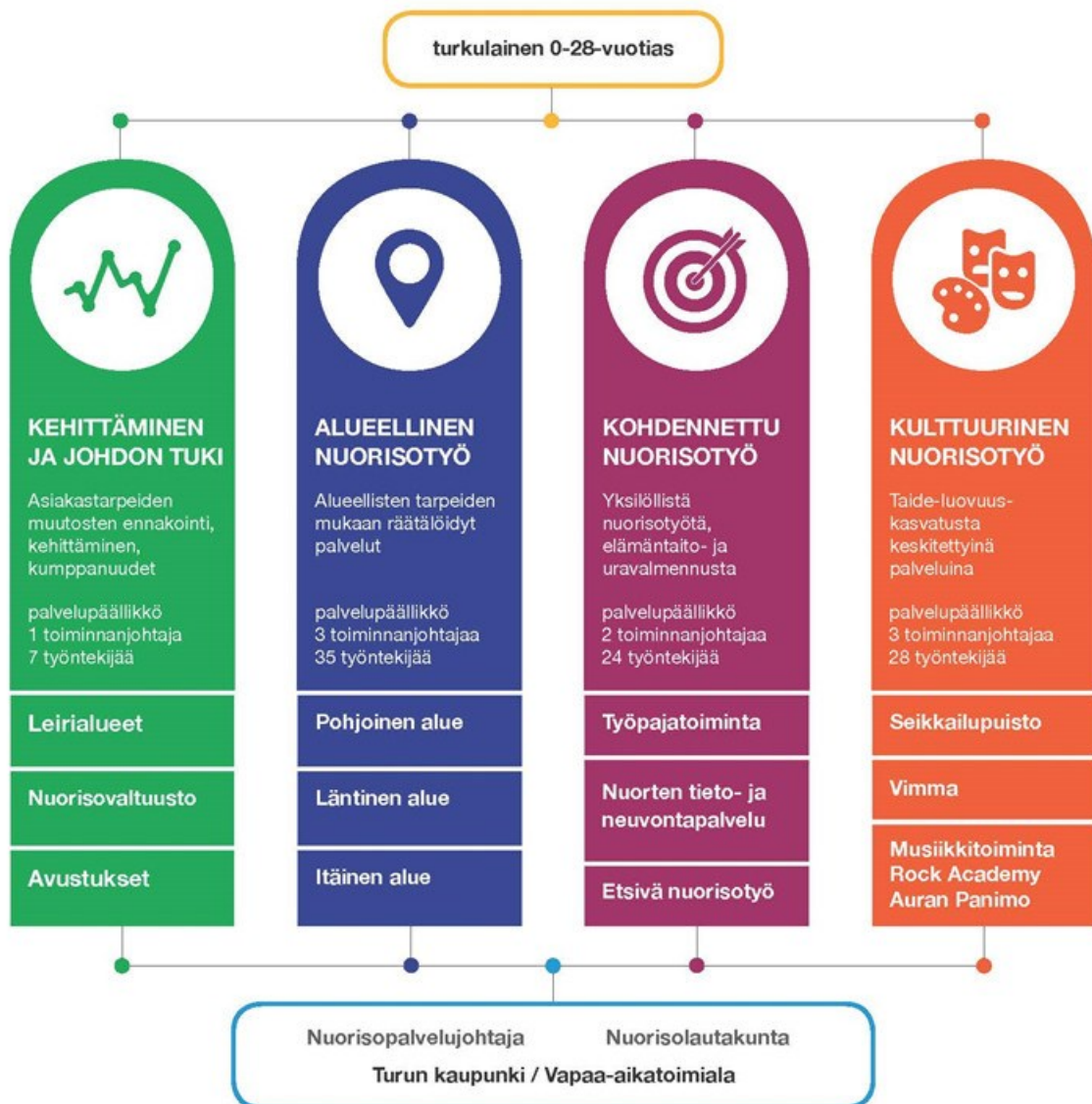
Tässä luvussa kuvaan Turun kaupungin nuorisopalveluiden tarvetta ja nykyistä tilannetta kehittämissuunnitelman luomisen perustaksi. Nuorisopalvelut keräävät joka kuukausittaisia toimintaraportteja, joita kuvaan seuraavissa luvuissa.

Turun kaupungin nuorisopalveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin tukeminen, voimaannuttavan kohtaamisen tilojen mahdollistaminen ja nuorten minäkuvan kasvattamisen ja yhteiskunnassa vaikuttamisen mahdollisuuksien tukeminen. Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille omia tiloja tehdä ja harrastaa, tukevat heidän kasvuun ja toimivat pedagogisina kasvattajina koulun ja perheen ohella monille nuorille. 29-vuotiaaksi asti jokainen turkulainen voi olla nuorisopalveluiden asiakas. Alueellinen työ on kuvattu usein avoimena nuorisotyönä, johon jokainen on tervetullut osallistumaan. Alueellinen työ on suurimmilta osin nuorisotilatoimintaa, ja nuorisotilat ovat saavutettavuuden tarjoaja monille nuorille, joiden harrastusmahdollisuudet ja ystävyysuhteiden määrä voi olla heikompi kuin heillä, joilla on pysyvä harrastus. (Turun Kaupunki 2022a.)

Kaikille nuorille avoimen toiminnan tarjoaminen on ollut nuorisopalveluiden päätavoite monien vuosien ajan. Nuorisotilojen avointa toimintaa on perinteisesti kuvattu nuorille viihtyisäksi kohtaamispaikaksi, joka sijaitsee oman kodin läheisyydessä ja toiminnassa on usein mukana erilaisia pelejä, musiikin kuuntelua, television katselua ja pelaamista ja muuta ohjattua toimintaa, usein leirejä, retkiä ja muita järjestettyjä tapahtumia, kuten diskoja ja teematapahtumia. Toiminta on kuvattu myös samankaltaiseksi ajallisesti kuin se on nykyään, noin iltapäivästä koulujen loppumisesta iltaan. (Laine & Aho 2018, 51.)

Nuorisotilatoiminnan historia sijoittuu 60–70-luvulle, jolloin nuorisotilatoiminta oli suurimmalta osin tarkoitettu nuorisojärjestöjen ja nuorisotyötä tekevien järjestöjen käyttöön. Suurten ikäluokkien ikääntyminen ja uusien perheiden muuttaminen alueelle johti uusien nuorisoryhmien syntymiseen ja jengiytymiseen ja toiminnan kehittämistä kohti avointen ovien toimintaa, tarkoituksena tuoda nuorisojärjestöistä irrallaan oleville nuorille kokoontumispaikkoja. Vuonna 1972 voimaan tullut nuorisolaki mahdollisti valtioneualla rahoitetun nuorisotilan rakentamisen. (Laine & Aho 2018, 48.)

Turun kaupungin nuorisopalvelut

Kuvio 1: Nuorisopalvelujen organisaatiokaavio (Turun Kaupunki 2022).

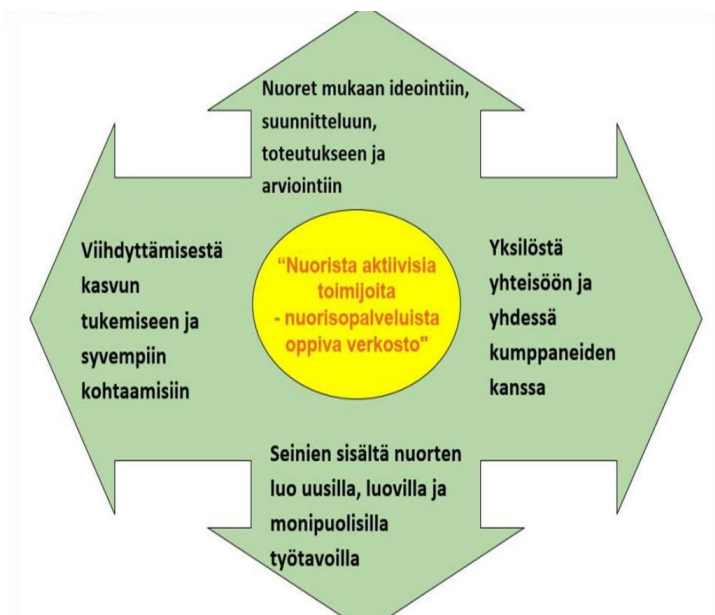
Nuorisopalvelut koostuvat neljästä osa-alueesta, joista alueellinen nuorisotyö on yksi. Alueellinen nuorisotyö koostuu kolmesta alueesta: Pohjoinen, läntinen ja itäinen. Palvelut on räätälöity alueellisten tarpeiden mukaan. Toimintaa harjoittaa noin 35 työntekijää, 3 toiminnanjohtajaa ja palvelupäällikkö. (Kuvio 1.)

Nuorisotilat ovat nuorten omia paikkoja, joiden toiminta on suunnattu 9–18-vuotiaille. Niissä voit tavata muita nuoria ja pelata kuin myös harrastaa yhdessä. Nuoret saavat usein päättää itse, mitä tekevät ja mitä paikan päälle suunnitellaan, kuin myös joskus mihin tilan resurssit käytetään.

tään. Nuorisotila on päihteetön ja sen toiminnassa toimivat koulutetut nuorisotyöntekijät ohjaajan roolissa. Toimintaan osallistuja tarvitsee nuorisokortin, että voi osallistua toimintaan. Nuorisokortti on ilmainen ja sen voi hankkia mistä tahansa nuorisotilasta 9-vuotiaana. (Turun kaupunki 2022b.)

2.1 Katsaus nuorisopalveluiden tilanteeseen

Nuorisopalveluiden alueellinen työ tarjoaa nuorille turvallisen aikuiskontaktin ja tilaisuuden tulla kohdatuksi omana itsenään. Kaikille nuorille turvallisia ja mielekkäitä vapaa-ajan viettämisen tapoja ja tiloja on pyritty takaamaan eri mahdollisuuksia ja tapahtumia tarjoamalla. Tiedon tuottaminen ja raportointi nuorisotilojen päivittäisestä toiminnasta ovat vakiintuneet osaksi arkea. Myös monialaista yhteistyötä nuorten tueksi on toteutettu esim. eri projektien, kuten Nuova-projektin ja Poliisin kanssa. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a.)

Kuvio 2: Nuorisopalveluiden suunta ja tiekartta (Turun Kaupungin Nuorisopalvelut 2022a).

Nuorten ensisijainen halu saapua paikalle nuorisotiloille lähtee pohjimmiltaan nuorien arvostuksesta ja ymmärtämisestä (Kiilakoski 2015a 19–20 & Malm 2021, 66–71). Nuorisopalvelut kuvaavat vuoden 2021 asiakasmääräänsä tavoitearvoa alemmaksi. Eri asuinalueiden nuoret ovat osoittaneet eri mielipiteitä heihin kohdistuvan kohtelun ja tarpeiden huomioimisen kohdalla. Koronarajoitusten tuoman stressin ja muutosten takia monet nuoret olivat näyttäneet välinpitämättöminä säännöistä. He olivat myös viitanneet epäoikeuden mukaiseen kohteluun ja heihin kohdistuviin ennakkoluuloihin heidän asuinalueillaan. Tämä on usein aluekohtaista.

Verkkopohjainen kohtaaminen on kuitenkin todettu tervetulleeksi. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a.)

Nuoret ovat marginaaliosa alueensa väestöstä. Sukupolvikysymykset aiheuttavat aina haasteita nuorisotiloille. Esimerkiksi koko asuin alueen käytössä olevien monitoimitilojen suunnittelu tai nuorisotilojen sijainti voivat aiheuttaa ryhmissä ristiriitaa. Nuorten ääntä tulisi kuulla heille suunnattujen tilojen käytössä, vaikka nämä ennakkoluulot ovat enemmistön ääni. (Malm 2021, 63–66.) Jos nuoret kokevat itsensä halutuiksi toimintaan ja tilaan itse, on nuorten helpompi omaksua tila omaksi ja työntekijät osana apua. Anu Gretschel kertoo, kuinka avoimessa nuorisotyössä ei aina voi mitata niitä vaikutuksia, jotka kertovat nuoren hyvinvoinnista, sillä asiat, jotka vaikuttavat siihen ovat usein laajoja ja monia (Gretschel 2020). Nuori voi eri tilanteissa olla huomioimatta kaikkia asioita, jotka vaikuttavat heidän mahdollisuuksiinsa kiinnittyä nuorisotilayhteisöön.

Nuorisopalveluiden mukaan vuonna 2022 tuli keskittyä yhteisöllisyyteen panostamiseen ja palveluohjauksen tehostamiseen ja työntekijöiden ammatillisen osaamisen panostamiseen koulutuksin ja vertaistuellisin keinoin. Myös nuorten kohtaamisen laatua ja digitaalisen nuorisotyön merkitystä tulisi huomioida (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a). Nuorisopalvelut toivovat tulevaisuuden tekevän asiakkaana toimivista nuorista aktiivisia toimijoita ja nuorisotyöntekijöistä viihdyttäjien sijasta kasvua tukevia ja syvempiä kohtaamisia tarjoavia. (Kuvio 2.)

2.2 Tarve kehittämissuunnitelmalle

Nuorisopalveluiden mukaan maksuttoman ja helposti saavutettavan toiminnan tarve näyttäisi kasvavan (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a), joten alueellisen työn tarve on huomioitava. Käyttöaste eri kaupungin osissa kuvastaa nuorisopalveluiden eri tasoista saavutettavuutta. Pyrkimys parantaa palveluiden tekijöiden ymmärrystä nuorten poissaoloon ja "tyhjän tilan" olemassaoloon toisi nuorisotiloja lähemmäksi samaa linjaa, josta ne voivat kehittyä oman alueensa mukaisiksi tiloiksi, joissa kaikki paikalliset nuoret kohdataan yhdenvertaisesti.

Tärkeää olisi tunnistaa, mikä toimenpiteistä olisi tarpeellista. Nuorisotyön käyttöasteen dokumentointi ja sen kautta sen kehittäminen auttavat saavutettavuutta ja eri tyylisten palveluiden soveltamista. Eri ongelmia, joita nuoret kohtaavat ovat esimerkiksi eri alueilla asuvien nuorten kokemukset heidän tarpeidensa huomioimisesta ja ymmärtämisestä säännölliseen toimintaan

sitoutumisen vaikeus, ja valtakunnallisesti tunnistettu harrastuksista luopuminen tai ”harrastuspudokkuus”. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a.)

Nuorten uskomukset heidän kohtelustaan ja huomioisesta ovat eriäviä ja usein he uskovat olevansa epäreilujen ennakkoluulojen kohteita (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a). Susan Eriksson (2016) kertoo maaseudun ja syrjäseutujen kurjistumisesta ja kuinka tämä on kansainvälisesti huomattu ongelma eikä pelkästään vuonna 2014 tehdyn Itä-Suomen nuorisopuntarin tutkimuksen alueille ominaista. Näiden alueiden nuorten tulevaisuudennäkymät ovat usein lohduttomat. Kaupungistuminen ja palvelujen sijoittuminen suurempiin kaupunkikeskuksiin. (Eriksson 2016, 87–89.)

Näiden nuorten kokemukset ovat huomattavasti samankaltaisia nuorisopalveluiden kuvaamien nuorten liikkeiden kanssa. Kaukana olevien nuorten palvelut, esimerkiksi kaukana Turun keskustasta sijaitsevien nuorisotilojen nuoret saattavat tuntea itsensä unohdetuiksi. Nuorisopalveluiden mukaan nuoret liikkuvat eri alueilla aktiivisesti ja käyttävät eri nuorisotilojen palveluita ilmiönä nyt keskustassa käyneet nuoret siirtyneet häiriköimään Pansioon. Toimintaraporttien mukaan tämä on ollut myös Discord-alustalla ongelmana, missä nuoret ovat halunneet enemmän toimintaa helpommin tavoitettaviin paikkoihin kuten keskustaan. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a, 2022a).

Nuorisopalveluiden vuoden 2021 katsauksessa selviää, että tavoitearvo nuorten kohtaamiselle oli 190 000, verrattuna toteutuneeseen 96 690 nuoren kohtaamiseen toiminnassa, joka kuvastaa heikkoa osallistujamäärää, vaikka prosentuaalinen vertaus vuoteen 2019 ei eroa kauheasti vuoden 2021 luvuista. Vuoden 2021 asiakasmäärät alueellisessa nuorisotyössä oli 56 342 nuorta. Tämä on noussut vuoden 2020 luvuista ja nuorten osallistaminen nuorisotyön aktiiviseksi osallistujaksi on minun mielestäni nostanut tätä lukua. Koronan vaikutus lukuun on ollut rankka. Teos kuvaa aktiivista osallistujaa seuraavasti:

Aktiivinen osallistuja auttaa toiminnan toteuttamisessa tai toiminnan järjestäjä on mukana toiminnan valmisteluissa, suunnittelussa ja toteuttamisessa (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a).

Esimerkiksi nuorisotilojen tapahtumat ja tekemiset, kuten kokkikoulujen sisällöt mainitaan faktoiksi, jotka ovat edustaneet osallisuuden näkymistä (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a). Aiemmin mainittu kuvio nuorisopalveluiden suunnasta (Kuvio 2) kertoo, että nuoret

halutaan ideoijiksi ja toimijoiksi ja yksilöt liittymään yhteisöihin. Myös mainittu uusien työtapojen löytäminen voi onnistua nuorten kuin työntekijöiden erikoisosaamisen hyödyntämisestä.

Kävijämääriin on vaikuttanut merkittävästi myös korona-ajan sulut. Tämä tuotti selkeitä eroja aikaisempien vuosien määriin. Tiloilla on pääsääntöisesti yhtenäisesti samat työajat, minkä tarkoituksena on ollut tasoittaa saavutettavuutta ja työn määrää (Turun Kaupunki 2022b).

Alueellisen nuorisotyön käyttöasteen erot ja nuorten kokemukset kuin myös aiemmin mainitut esimerkit eri kaupungin osissa kuvastavat nuorisopalveluiden eri tasoista saavutettavuutta. Tarve kävijämäärän palauttamiselle on siis selkeästi esillä ja työntekijöiden näkökulmasta innostamisen ja digitaalisen näkyvyyden ja siellä tehdyn kohdistetun työn kehittämisen kannalta tarvetta kehittämiselle on. On tärkeää tunnistaa, mitä kehittämissuunnitelman osissa tuodaan esille. Toiveena olisi, että nuorisotyöntekijöiden osaamista hyödyntämällä ja heitä kuuntelemalla ja sen kautta nuorisotyön kehittäminen auttaisivat saavutettavuutta ja eri tyylisten palveluiden soveltamisen hyödyntämistä. Uuden oppiminen vaatii myös totuttamista.

3 TIETOPERUSTA

Nuorisotilojen toiminta pohjaa peruslailliseen ajatukseen tukea jokaisen nuoren oikeuksia. Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Yhdenvertaisuus lain edessä pätee jokaiseen sukupuoleen, ikään, alkuperään, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, terveydentilaan, vammaisuuteen tai muuhun henkilöön liittyvän syyhyn katsomatta (Suomen perustuslaki 731/1999, 6§). Suuri haaste suomalaiselle nuorisotutkimukselle, kun nuorisotilatoiminta niin kuin laajempi nuorisotyön käsite otetaan huomioon, on sen sisällä pitämät hyvin monenlaisia alueelliset ja tilakohtaiset variaatiot (Kylmäkoski 2006, 4). Tämän lisäksi suomalaista nuorisotyötä ohjaavat eri lait, esimerkiksi nuorisolaki ja kuntalaki.

3.1 Nuorisotyön keskeiset käsitteet ja lait

Nuorisotyö selitetään yleiskäsitteenä Euroopan neuvoston suosituksessa näin:

Nuorisotyö on yleiskäsite, joka kattaa laajan kirjon erilaisia nuorten itsensä järjestämiä tai heidän kanssaan ja heitä varten yksilöllisesti tai ryhmissä järjestettyjä sosiaalisia, kulttuuriin liittyviä, kasvatuksellisia, ympäristöön liittyviä ja/tai poliittisia toimintamuotoja. Nuorisotyötä tekevät sekä palkatut että vapaaehtoiset nuorisotyöntekijät, ja se perustuu nuorille kohdistettuihin epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen prosesseihin sekä vapaaehtoiseen osallistumiseen. Nuorisotyö on lähtökohtaisesti sosiaalista toimintaa, jossa työskennellään nuorten ja heidän yhteisöjensä kanssa ja edistetään heidän osallisuuttaan omissa yhteisöissään ja päätöksenteossa ja heidän aktiivista osallistumistaan niihin. (Euroopan neuvoston ministerikomitea 2017.)

Nuorisotyöntekijät

Nuorisotyöntekijät ovat nuorisotilojen innostajia ja ensisijaisia toiminnan järjestäjiä. Nuorisotyöntekijät kohtaavat nuoria kasvokkain, joutuvat toisinaan rajoittamaan heidän toimijaan ja toisaalta auttavat, kannustavat ja ohjaavat nuoria monin tavoin (Nieminen & Honkatukia 2017, 47). Nuorisotyön vahvuutena on nuoren kohtaaminen, vastuuntunto ja rohkeus puuttua ongelmatilanteisiin. Nuorisotyöntekijä voi olla ensimmäinen, joka kiinnittää huomiota muutokseen nuoren olemuksessa tai käytöksessä. (Erkko, Hannukkala & Pruuki 2013, 139.) Nuorisotyöntekijöiden rooli on usein fasilitoija ja kasvun mahdollistaja.

Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikka on ajattelun ja toiminnan viitekehys, jossa sosiaalinen ja kasvatuksellinen näkökulma toimivat yhdessä. Ihmisen ja yhteiskunnan suhde, erityisesti ihmisen kasvu yhteisöjen ja yhteiskunnan jäseneksi ja osana itse näitä ryhmytyksiä ja sosiaalisen kasvun tukemista ihmisen elämänsä eri vaiheissa on sosiaalipedagogiikan pyrkimys. Sosiaalipedagogisessa tarkastelussa keskeistä on erilaisten sosiaalisten ongelmien vaikutus ja näyttäytyminen ihmisen ja yhteisön suhteessa. Tämä voi näkyä tämän suhteen muuttumiseen liittyvänä konfliktina, esimerkiksi yhteiskunnallisen syrjäytymisen muodossa. Tämän kaltaisiin teemoihin tarkastellaan ja kehitetään toimintaa ja työtapoja, joissa kasvatuksellisella työotteella pyritään ehkäisemään ja lievittämään näitä yhteisön ja yksilön välisiä ongelmia, vaikuttamalla niin yksilön voimavaroihin ja yhteisöjen omaksumiseen vaikuttaviin olosuhteisiin. (Nivala & Ryyänen 2017, 75.)

Nuorisokulttuuri

Lapset ja nuoret nauttivat vapaa-ajan vietosta. Lukuisat harrastusten ja palveluiden tarjoajat ovat nuorisosta kiinnostuneita omista tarkoituspereistään, esimerkiksi valtio, kunnat, viranomaiset ja tutkijatahot ovat omista lähtökohdistaan kiinnostuneita nuoren polven vapaa-ajan vietosta. (Salasuo 2020, 7.) Nuoret usein pyrkivät löytämään omanlaistensa seuraa ja tämä johtaa nuorten oman kulttuurin ja yhteisöjen syntymiseen. Tommi Hoikkala kuvaa nuorisokulttuuria historiallisessa kehityksessä nuoriin ikäluokkiin ja itsessään nuoruuden elämänsä vaiheeseen kytkeytyväksi ilmiöksi, joka hylkii kaikkia ikävaiheita. Hän käyttää tästä Bearnice Martinin (1981) tarjoilemaa termiä ekspressiivinen vallankumous. Nuoret omaksuvat uusia tyynejä, tapoja, sosiaalisia asenteita ja poliittisia käsityksiä. Nämä muutokset ilmaisevat vanhempiinsa nähden uudenlaisia ja muuttuneita kulttuurisia identiteettejä. (Hoikkala 2017, 332–333.) Nuorten kokemusten tutkimuksessa ja nuorisotyön kehityksessä on huomioitava alati muuttuva kulttuurinen kehitys, jota nuoret edistävät.

Nuorisotila

Nuorisotilat ovat nuorille suunnattuja tiloja (Turun Kaupunki 2022b). Tilat korostavat aikuisen läsnäoloa ja nuorten vapaaehtoista sitoutumista nuorisotilan toimintaan. Tomi Kiilakoski

(2015) kuvaa nuorisotilaa paikaksi, joka sallii oleilun ja rennon oleskelun, rakentaa oppimisympäristönsä pakottomuuden ja luottamuksellisuuden varaan ja luontevalle yhdessäololle, jossa nuorten ei ole pakko hakea vakavia kontakteja aikuisten kanssa, kuin myös vaivatonta juttelua. Toimintaa kuvataan nuorten toiveista ja haluista lähteväksi. (Kiilakoski 2015a, 19–20.)

Alueellinen nuorisotyö

Alueellinen nuorisotyö pyrkii tekemään nuorisotyötä, joka tukee nuorten elämää paikallisesti ja alueiden eri tarpeita tukien. Kiilakoski ja Kinnunen (2016) kuvaavat, että valtaosa Suomen kunnista kokee puhumisen yhteisöllisestä nuorisotyöstä houkuttelevaksi verrattuna Turun nuorisopalveluiden piirissä vilahtavaan termiin alueellinen nuorisotyö. Alueellinen työ terminä ei korosta sitä, että nuorisotyön tehtävä on tukea nuoria omissa yhteisöissään, niissä ympäristöissä, joissa nuoret asuvat. Nuorisotyön tehtävänä korostuu nuorten osallisuuden vahvistaminen, harrastemahdollisuuksien laimentaminen, tilan tarjoaminen ja turvallisuus. (Kiilakoski & Kinnunen 2016, 113–114.) Vaikka ajatus alueellisesta nuorisotyöstä ei ole kaikista suosituin, on Turun eri alueilla huomioitava monia eri yhteisöjä ja alueita.

Yhdenvertaisuuslaki

Yhdenvertaisuuslaki toteaa, ettei ketään ihmistä saa kohdella eri tavalla heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, 8§).

Nuorisolaki

Nuorisolain tavoitteina on edistää nuorten kykyjä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua ja yhteisöllisyyttä. tarkoitus on myös parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja toteuttamalla ja tukemalla sen lähtökohtia, kuten yhteisvastuuta, kulttuurien moninaisuutta, kansainvälisyyttä, kestävästä kehitystä ja hyödyntämällä monialaista yhteistyötä (Nuorisolaki 1285/2016, 2§). Uusi versio nuorisolaista astui voimaan tammikuussa 2017. Nuorten osallisuus

jää helposti tyhjäksi retoriikaksi erilaisissa virallisissa kehittämissuunnitelmissa, vaikka sen parantamista on jo pitkään vaadittu esimerkiksi kuntien nuorisotoimissa (Eriksson 2016, 88). Siksi se on mainittu uudessa ajankohtaisessa muodossa selkeästi.

Kuntalaki

Kuntalain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden, kuten nuorten, itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamiseen. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan suunnittelun toteuttamista ja taloudellista kestävyyttä. (Kuntalaki 410/2015, 1§.) Nuorisolain mukaan kunnan ja valtion viranomaisen tulee tarjota ja järjestää nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa paikallista, alueellista ja valtakunnallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn, esimerkiksi nuorisovaltuustossa, tai heitä tulee muutoin kuultava heitä näissä ja muissa heitä koskevissa asioissa. (Nuorisolaki 1285/2016, 24§.) Kuntalaki mahdollistaa nuorisovaltuuston vaikutusmahdollisuuksia suunnittelussa ja toteuttamisessa asioissa, jotka vaikuttavat nuorten elämään, opiskeluun ja heille suunnattuihin palveluihin. Sen estämättä, mitä kuntalain 2 momentissa säädetään, kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden, joka liittyy nuorisolain mukaisen tehtävän edistämiseen. (Kuntalaki 410/2015, 26§, 129§.)

3.2 Sosiaalipedagoginen ote

Sosiaalipedagoginen työ tarkoittaa, eri tulkintojen mukaan, erityisesti lasten ja nuorten parissa tehtävän kasvatustyön tekemistä koko heidän elämänkaarensa ajan. Nopeasti muuttuvissa yhteiskunnissa ihmiset kohtaavat eri kasvukaaren haasteita, joissa sosiaalipedagoginen työ voi tarjota kasvatuksellista tukea. Kaikissa elämänvaiheissa ihminen joutuu omaksumaan uusia sosiaalisia valmiuksia ja työstämään sosiaalisia suhteitaan, etsimään paikkaansa yhteisöissä ja yhteiskunnassa. (Nivala & Ryyänen 2017, 78.)

Sosiaalipedagoginen työote on ensisijaisesti dialogia. Tällöin sosiaalipedagoginen kasvattaja pyrkii kasvatuksellisin keinoin ehkäisemään ja korjaamaan eri sosiaalisia ongelmia ja huono-osaisuutta, jota kasvaja voi kohdata. Työympäristöt, joissa nuoria voi kohdata ja joissa heillä on turvallinen ja rakentava ympäristö, oli se sitten perinteisemmän alueellisen nuorisotyön tai sen toimijoiden harjoittaman digitaalisen tai liikkuvan nuorisotyön kentillä ovat kaikki pohjimmiltaan sosiaalipedagogisia. Nuorisotyössä yhteiskunnallinen vahvistaminen ja osallistaminen

esimerkiksi harrastustoimintaan mahdollistavat nuoren itsetoteutuksen ja -ilmaisun. (Nivala & Ryytänen 2019, 159, 207–209.)

Työntekijöiden panos työympäristön sosiaaliseen saavutettavuuteen on suuri. Nuorisoalalla käytetään työmuotoja, jotka eivät ensisilmäykseltä vaikuta sosiaalipedagogisilta, mutta niitä voi pitää sosiaalipedagogisina, vaikka se ei olisi alkuperäinen pyrkimys. Jos nuorisoalan työlle rakennetaan sosiaalipedagogista viitekehystä, voi sosiaalipedagogiikka kuitenkin tarjota käytännön työn kehittämiseen vahvan tuen. Työntekijä saada toiminnalleen teoreettisen perustan, jonka avulla on helpompi ymmärtää työssä kohdattavia ilmiöitä, jäsentää työn tavoitteita ja kehittää toimintatapoja.

Sosiokulttuurinen innostaminen on sosiaalipedagogiikan työtapaa, jolla nuoret saadaan kontaktiin toistensa kanssa. Jotta sosiaalipedagoginen ote olisi rakentavaa, on keskityttävä ihmisiin ja heidän luomiin yhteisöihin. Sosiaalipedagogiikka vaatii ehkäisevää otetta työn kehittämisessäkin. Keskeistä on luoda yhteyksiä ja mahdollisuuksia niille ihmisten välillä. (Nivala & Ryytänen 2019, 176.)

Nuorisotyöntekijät tuottavat sisältöä nuorisotilojen asiakkaille. Nuoret asiakkaina tarvitsevat paljon turvallisia aikuisia kasvamisensa tukemiseen. Sosiokulttuurinen innostaminen tuo tällöin esille työtehtävien ja -aktiviteettien mielekkyyden ja korostaa nuorisotilatyön ehkäisevää otetta. Tuottamisen tavoitteet nuorisotyössä koostuvat Leena Kurjen mukaan (2013) konkreettisesti nuorten parissa tehtävissä töissä tapahtuvista aktiviteeteista. Erilaisia keskusteluja, leirejä, nuorisotaloiltoja, retkiä, konsertteja, teatteriesityksiä, monenlaista vuorovaikutusta sisältävää toimintaa, mutta myös informaation jakoa on kuvattu erilaisiksi aktiviteeteiksi. Nuorisotyössä harjoitetaan sekä fyysisiä että älyllisiä kykyjä haluttujen tavoitteiden mukaan, tuetaan nuorten vapaata ilmaisua, muodostetaan sosiaalisia ja inhimillisiä suhteita, kasvatetaan halua sosiaaliseen ja inhimilliseen vastuuseen ja niin edelleen. Työn ja toiminnan aktiviteetit ovat tällöin keskiössä, ja innostaja, tässä tapauksessa nuorisotyöntekijä, on yhteydessä nuoriin nimenomaan käytännöllisen tekemisen idean ympärillä. (Kurki 2013, 53–54.)

Sosiaalipedagogisen otteen ja sosiokulttuurisen innostamisen avulla nuorten kokemukset tiloista ja sen aikuisista parantuisivat. Todellisen dialogin harjoittaminen voi olla ensimmäinen ehkäisevä askel nuorten ongelmien huomioimisessa. Nuorta tulee kannustaa kulkea turvallisten aikuisten rinnallaan riittävän pitkään. (Erkko, Hannukkala & Pruuki 2013, 139.) Tämä työote

ottaa huomioon nuorten tarpeen olla osana tilaa tasavertaisina osallistujina, eivätkä vain asiakaina. Työskenteleminen voi monipuolistua ja mahdollisuudet kehittää nuorten osallisuutta voi lisääntyä. (Valkendorff, Huuskonen & Ruuskanen 2017, 190, Kivimäe 2019, 128).

Nuorisotyön eri suuntien keskuudessa alueellinen työ on ehkäisevää luonteeltaan. Yhteisöpedagogit ovat nuorisotyön ja järjestötyön ammattilaisia, joiden osaaminen painottuu vahvasti areenoille, missä ehkäisevän työn rooli on merkittävä, esimerkiksi kunnallisessa nuorisotyössä. Ehkäisevä työ on monitasoista, aina yksilötyöstä suurempien ryhmien kanssa työskentelyyn ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen asti. Ehkäisevä työote edellyttää herkkyyttä kuulla nuoria ja vaikuttaa heidän nostamiinsa asioihin työntekijän roolissa. Lisäksi se vaatii taitoa tuoda nuorten kanssa käytäviin keskusteluihin uusia ja monipuolisia näkökulmia, jotka rikastuttavat nuorten ymmärrystä maailmasta, yhteiskunnasta ja heitä koskettavista ilmiöistä. (Vuohelainen & Tapio 2017, 283.) Laadukas nuorisotyö vaatii eri koulutusalojen osaajia, mutta myös näiden osaamisalojen positiivista kohtaamista keskenään. Yhteisöpedagogit ovat tulleet esille alalla vasta viime vuosien aikana. Uusien toimintatapojen omaksuminen, liittyen varsinkin digitaalisen osaamisen näkymiseen, on usein kehitettävissä nuorisopalveluilla ja työntekijöiden ammatilliseen osaamiseen panostaminen koulutuksin ja vertaistuellisin keinoin on hyvä mahdollisuus (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a).

3.3 Mitkä asiat vaikuttavat käyttöasteeseen?

Merja Kylmäkoski kuvaa nuorisotilojen käyttöastetta kustannustehokkuuden menetyksenä. Tällöin nuorisotilojen päivittäinen aukiolotuntien tarve on niin vähäistä, että tilojen käytön määrä jää alhaiseksi ellei nuorisotilalla järjestetä jotain muuta ryhmää, kuten vanhuskerhoja. (Kylmäkoski 2006, 33.)

Nuorisopalveluiden keräämät kuukausiraportit ovat usein esillä tässä opinnäytetyössä. Ne tulevat vuoden 2022 tammikuusta, helmikuusta ja toukokuusta. Niiden ajankohdan ja jatkuvan muutoksen näkymisestä kentällä ja arjessa takia ne ovat muuttuvaa dataa. Niitä on julkaistu Turun kaupungin nettisivuilla. Tiettyihin nuorisotiloihin viittauksia ei ole tässä opinnäytetyössä tehty niiden puolesta, vaan tapauksia on käytetty esimerkkeinä omien havaintojeni kanssa.

Johanna Hurme kuvaa, että jyväskyläläiset 15–18 –vuotiaat nuoret toivovat nuorisotilalta eniten paikkaa, missä voi hengaila ja tavata kavereita hyvässä hengessä. Kuitenkin toivotaan myös, että nuoret voisivat itse järjestää tapahtumia ja olla osana nuorisotilojen tekemisen suunnittelua

ja saisi tukea ja tietoa asioihin tarvittaessa. (Hurme 2017, 32.) Hurmeen kuvaama halu nuorilla olla vapaasti osana nuorisotilan tekemisiä vaikuttaa käyttöasteeseen. Monet muut seikat vaikuttavat käyttöasteeseen, kuten nuorisotilan sijainti, yhteiset säännöt ja sosiaalisen median näkyvyys ja läheisten alueiden asukasluku. Nuorisotilojen budjetti, tilojen laatu ja koko ja paikalla olevien nuorisotyöntekijöiden määrä, kuin myös tarjotut aktiviteetit ja suoritettu viestintä ja toimiva yhteistyö kumppanien, kuten koulujen ja muiden kunnan tarjoamien palveluiden kanssa vaikuttavat nuorisotilan viihtyisyyteen. (Turun kaupungin Nuorisopalvelut 2022a, Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c, Kylmäkoski 2006, 33–41 & Kiilakoski 2016, 22–23.)

Kaupunkien ja syrjäseutujen välisten erojen kannalta on tärkeää löytää nuorisotilojen saavutettavuutta jakavia eroja. Nuorten osallisuus voi olla erinomaisen hyvää syrjäseuduilla silloin, kun asiakasmäärät ovat vähäisempiä ja palvelurakenne ei ole liian jäykkä ja byrokraattinen, viranomaiset puhaltavat yhteen hiileen ja nuoret pääsevät yhdessä työntekijöiden kanssa suunnittelemaan esimerkiksi vapaa-ajan palvelujaan tai työpajatoimintaansa. Vaikka palvelutarjonta on huomattavasti vähäisempää, osallisuuden kokemukset voivat olla aivan toisenlaisia syrjäseudulla, jolloin koettu hyvinvointi ei ole välttämättä niin riippuvaista palveluiden monipuolisuudesta kuin mielekkästä tekemisestä. (Eriksson 2016, 89 & Tuuva-Hongisto, Pöysä & Armila 2016, 52–53.)

Aiemmassa Itä-Suomen nuoria koskevassa tutkimuksessa Tuuva-Hongisto, Pöysä ja Armila (2016, 51–53) ovat kiinnittäneet huomion syrjäseutujen nuorten olemattomaksi jäävään osallisuuden ulottuvuuteen. Heidän mukaansa osallisuuden kokemisen vajetta, ja tätä kautta käyttöasteen heikkoa tasoa, lisää se, ettei nuorilla useinkaan ole kovin selkeää kuvaa nuorisotyön tarjonnasta paikkakunnalla tai ettei se ole heistä mielenkiintoista. Onkin ilmeistä ja ymmärrettävää, että suuremmissa kunnissa kunnallinen nuorisotyö ja järjestötyö kykenevät tuottamaan laajempia ja sen myötä suurempaa joukkoa kiinnostavia palveluita. Sijainti vaikuttaa suuresti nuorisotilojen saavutettavuuteen ja käyttöasteeseen ja se vaikuttaa myös nuorten kiinnostukseen saapua. Digitaalisen osallistumisen tarjoaminen nuorille voi korvata tätä tiettyyn asteeseen, mutta viestinnän jakaminen sosiaalisessa mediassa vaatii sosiaalisen median osaamista ja ajallisuutta.

Viestintä tapahtumista ja toiminnasta nuorisotyössä on myös tärkeää. Kunnissa on käytössä sosiaalinen media sekä nuorten www-sivustot osallistamisen välineinä. Nuorisotyöntekijät hyödyntävät erilaisia digitaalisia alustoja arjen perustyössään, kuten yhteydenpidossa, tiedottamisessa, vuorovaikutuksessa ja nuorten tavoittamisessa. (Tormulainen 2020, 141.) Nuoret ovat

usein halukkaita seuraamaan sosiaalisen median tilejä, jotka tiedottavat heille suunnatusta toiminnasta. Työntekijöiden havainnoissa vanhempien ymmärrys nuorisotilojen toiminnasta oli yksi nuorisotilojen työntekijöiden havainnoista, jotka edustivat sidosryhmien välisen viestinnän tärkeyttä. Osa asiakkaista on kokenut aukioloaikojen löytämisen ja hahmottamisen haastavaksi, etenkin poikkeavat aukioloajat, joita jotkin kaupungin nuorisotilat omaavat. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c.)

Teknologian kehitys on keskeinen osa tällä hetkellä vallitsevia tulevaisuudennäkymiä nuorisotyössä (Malm 2021, 87). Digitalisaatio tarjoaa nuorisotyölle työväliseen sijasta nykyään uuden toimintaympäristön. Myös nuorisopalvelut on alkanut käyttää digitaalisia palveluita korvaavana alustana nuorisotyölle. Digitalisaatio on esillä varsinkin nykyajan nuorten elämässä, joten tämä valinta on selkeä nuorisopalveluille. Karla Malmin teoksessa ”Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi?” (2021) raportoitiin nuorisalan työntekijöiden näkemyksiä. Koulutustaustasta riippumatta nuorisotyöntekijät vastaajina nostavat ensimmäiseksi, kun kysytään nuorisotyön eri osa-alueiden merkityksen kasvusta vuoteen 2030 mennessä. Discord mainitaan esimerkiksi eräässä työntekijän mielipiteessä joillekin ainoaksi digitaalisuuden näkymiseksi. (Malm 2021, 51.) Sosiaalinen media ja verkkopohjaiset menetelmät ovat kuitenkin niin monimuotoisia, että ilman niiden omaksumista myös osana perinteisempää työkenttää voi johtaa saavutettavuuden supistumiseen. Sosiaalisen median avulla nuorisotilasta voidaan kysyä nuorten mielipiteitä, järjestää toimintaa ja luoda sisältöä ja markkinoida tätä perinteisempää työtä.

Turun kaupungin nuorisopalveluiden helmikuun toimintaraportin mukaan joidenkin nuorien käytös oli röyhkeää sekä provosoivaa muita nuoria kohtaan, luoden ilmapiirin, joka ajaa muita pois. Nuorisokortti on myös ollut vähentävänä elementtinä kävijämääriä kohtaan, jos sitä ei ole ollut nuorella. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022b.) Yhteiset säännöt on esitettävä selkeästi, jotta käyttöaste ei laske nuoria poisajavan käyttäytymisen takia. Tämä näkyy myös rasismin näkymisenä usealla alueella, niin kuin 2021 vuoden toimintaraportti myös kertoo. Loukkaavat sanat ja käyttäytyminen on johtaneet siihen, että vähemmistöön kuuluva nuori on lähtenyt pois toiminnasta kiusaajan saavuttua paikalle (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a).

Ammattialan sisäinen kehittäminen vaatii käsitteiden aukaisua ja yhteistä pohdintaa. Nuorisotyöntekijöiden ymmärrys toiminnan tavoitteista saattaa poiketa toisistaan, johtaen organisatiounohdukseen, jolloin hyvätkään toiminnot eivät siirry eteenpäin, jos niitä ei kirjata auki eikä niistä keskustella. (Kiilakoski 2015b, 1.) Nuorisotilojen työtehtävissä tehdään paljon erilaisia

asioita. Tämän takia laaja-alainen erikoisosaaminen ja sen soveltaminen nuorisotyöhön on sujuvuuden puolesta tärkeää.

Teoksessa ”Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta” (2015) puhutaan Kokkolan nuorisotyön organisaatiomallin mukaisista talovastaavista ja nuorisotiloista omatoimisina yksiköinä, jotka pyrkivät toteuttamaan nuorisotyötä parhaaksi katsomallaan tavalla niillä resursseilla, joita olivat saatavilla. Yksiköiden välillä oli haasteeksi kuvattua kilpailuhenkisyyttä, ja resursseista kisattiin. Tässä esimerkissä työntekijät toivoivat, että organisaatiomuutoksissa työn sisältöä ja yhteisymmärrystä parannettaisiin nuorisotyön toiminnan tunnettavuuden ja profiloitumisen vuoksi. (Kinnunen 2015, 51.) Yhtenäinen ääni työkentällä vaatii budjetoinnin ja henkilöstön tasaista jakoa nuorisotiloilla. Henni Axelin (2020) kertoo Nuorisotyön kuumat perunat – arviointia ja sanottamista -seminaarin kommenttipuheenvuorossaan koronan vaikutuksista ja digitaalisen työn käyttöä kompensoivana esimerkkinä. Työn rahoittamisesta hän mainitsee Veikkauksen rahavarojen vuoksi tehtävästä kompensoinnista kunnissa: On tärkeää sanoittaa esimerkiksi työntekijöiden määrän tarve päättäjille. Arvioinnin tulisi puhjeta nuorisokulttuurin ilmiöiden luomista tarpeista ja tämä voidaan ottaa huomioon työntekijöiden osaamista käyttämällä.

4 MENETELMIEN ESITTELY

Opinnäytetyöni menetelminä toimivat oman henkilökohtaisen kokemuksen nuorisotilojen työntekijänä ja harjoittelijana toimimisen ja niistä syntyneiden päiväkirjamerkintöjen hyödyntäminen tutkimuksessa, Turun nuorisopalveluiden toimintaraporttien ja asiakastilastojen benchmarkkaaminen, eli vertaisarviointi, vastaavanlaisiin nuorisotilojen ja -keskusten arviointityökaluihin tutustuminen kehittämistyön puitteissa. Sen lisäksi työhön olen haastatellut kahta nuorisotyöntekijää heidän kokemuksistaan käyttöasteen nostamisesta, ja työntekijän kokemuksista parhaista tavoista kehittää omaa työtään. Olen myös toteuttanut Nuorisopalveluiden ja toimintaraporttien, haastattelujen ja nuorisotyön tilastojen pohjalta SWOT-analyysin nuorisopalveluiden alueellisesta työstä. Haastattelu ovat menetelmä, joka ajaa kehittämissuunnitelman päämäärää, sillä ne tarjosivat itseäni eniten kiehtovia huomioita.

4.1 Henkilökohtainen työkokemus nuorisotilojen työtiimeissä

Oma kokemukseni kolmessa eri harjoittelussa Turun kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotiloilla. Vuosina 2021 toimin ammatillisissa harjoitteluissa Skanssin nuorisotilalla ja liikkuvan nuorisotyön kehittämisprojektissa, jossa testattiin liikkuvan nuorisotilan mahdollisuuksia ja 2022 toimin kehittävässä harjoittelussa Runosmäen nuorisotilalla, kehittämässä pelitoimintaa. Olen myös toiminut nuorisotyöntekijän sijaisroolissa syksyllä 2022 monissa eri nuorisotiloissa Turussa.

Olen palannut päiväkirjamerkintöihini ja töihini näistä harjoitteluissa ja miettinyt eri kohtaamistani ja työympäristöjä, joissa olin. Harjoitteluni aikana kirjoitin päivittäisiä huomioita ja onnistumisia ja kirjasin omakohtaisesti merkittävimmät kohtaamiset nuorten kanssa ylös pääpiirteittäin. Kirjoitin ajatuksia päivän tapahtumien sujuvuudesta ja työryhmän toiminnasta. Tässä työssä ne toimivat reflektointimateriaalina ja vertauskohteena haastatteluiden ja kuukausiraporttien rinnalla. Palasin myös harjoittelutehtävieni lähteisiin ja tuloksiin.

4.2 Benchmarkkaaminen

Benchmarking, benchmarkkaus tai tässä opinnäytetyössä benchmarkkaaminen, voidaan suomentaa esimerkiksi termein esikuva-arviointi, vertailukehittäminen tai vertaisarviointi. ”Kehittämistyön menetelmät” -teoksessa se kuvataan menetelmäksi, jossa perustavanlaatuaista kiin-

nostusta muiden tekemiseen ja toimintaan käytetään osana omaa kehittämistyötä. Tässä prosessissa opitaan vertaamalla omia kehittämisen kohteita usein parhaan käytännön vastaaviin kohteisiin. Vertailukohteena toimivat toisten toimialojen organisaatiot, kilpailijat tai oman yrityksen tai alan muut osastot. (Ojasalo 2015, 43–44, 186.) Viittaan myös omaan henkilökohtaiseen kokemukseeni esimerkkejä esittäessä.

Aion käyttää benchmarkkaamista selvittämään, miten eri nuorisoalan työntekijät ja toimijat ovat arvioineet omaa toimintaansa, käyttöastetta tai kävijälukuja. Benchmarkkaaminen auttaa toimijoita seuraamaan oman alansa kehitystä ja tarkastelemaan omaa toimintaansa uusin silmin toisesta näkökulmasta (Tuominen 2018, 25). Benchmarkkaamista voi käyttää apuna, kun omaa toimintaa arvioi tai parantaa. Tässä opinnäytetyössä sitä käytetään vertaamaan olemassa olevia muotoja ja niitä sovelletaan uudessa kontekstissa kehittämissuunnitelmassa. James G. Patterson (1996, 31–36) kertoo toiminnallisesta benchmarkkauksesta yhtenä tapana vertailla prosesseja toisiinsa saman kohteen sisällä. Tämä analyysi etsii uusia ideoita, jotka ovat jo menestyneet ja ovat sopivia eri käyttötilanteisiin. (Hurme 2017, 21.)

Owalgroupin (2019) ”Nuorisokeskustoiminnan arviointi” on yksi suurimmista inspiraatioista opinnäytetyöni kehittämissuunnitelmaan, joten sen benchmarkkaaminen on merkitykseltään tärkeä. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Valtion nuorisoneuvoston toimeksi antama arviointi koostuu nuorisolain mukaisten tavoitteiden ja tehtävien, toiminnan vaikuttavuuden ja laadun suhteeseen tapahtuvaan vertailuun nuorisokeskuksissa jo tapahtuvaan toimintaan. Pohjana toimii kirjallinen aineisto, nuorisokeskustoimijoille ja sidosryhmille suunnattu kysely ja asiantuntijoiden haastattelut. (Owalgroupp 2019, 4.) Nuorisokeskusten infokortit (Owalgroupp 2019, 51–59) sisältävät tietoa, joita aion soveltaa omassa S4-systeemissäni ja siitä syntyvissä lomakkeissa (Liite 2).

Merja Kylmäkosken teokset ”Kerhotiloista toimintakeskuksiin - Nuorisohallinnon muistoja ja mietteitä Jyväskylän seudun nuorisotilatoiminnasta” (2006) ”Arviointitutkimus osana nuorisotutkimuksen työkenttää” (2003) ovat kaksi teosta, joita aion benchmarkata arviointini tekemiseen kehittämissuunnitelmassa. Näissä teoksissa Kylmäkoski kertoo suomalaisesta nuorisotilatutkimuksesta ja sen haasteista, koska nuorisotilatoiminta niin kuin nuorisotyökin, pitää sisällään hyvin monenlaisia alueellisia ja tilakohtaisia variaatioita (Kylmäkoski 2006, 4) ja hänen työstään KOHO-projektissa arvioitsijana, nuorisotutkimus pääpainona (Kylmäkoski 2003, 4).

Aluehallintoviraston ”Peruspalvelujen arviointi 2021 Aluehallintovirastojen vuotta 2021 koskeva peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi” (2022) ja itse nuorisotyön tilastot -nettisivusto kertovat numeraalista tietoa monista Suomen kuntien nuorisotyökentistä. Tämä verrattuna itse Turun kaupungin nuorisopalveluiden logbook-tilastoihin (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a) voi tuoda esille eroja muihin kuntiin ja esittää kehitysehdotuksia.

Pyrin löytämään näitä teoksia benchmarkkaamalla, mitkä tiedot ovat tärkeä ottaa esiin käyttöasteen tehostamisessa ja löytää niistä yhteneväisyyksiä.

4.3 Haastattelut nuorisotyöntekijöiden kanssa

Yksi päämenetelmäni opinnäytetyössä oli Turun kaupungin nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijöiden haastattelut. Haastatteluiden kaksi nuorisotyöntekijää saivat kysymykset etukäteen (Liite 1). Haastatteluiden aikana syntyneet lisäkysymykset mahdollistivat nuorisotyöntekijöiden ajatusten tulla esille, joiden kautta kehittämissuunnitelman ideoita syntyi. Haastattelut pyrin tekemään tarpeeksi keskustelumuotoisina, jotta osanottajat pystyivät vastaamaan tarpeeksi todenmukaisesti ja kehittävästi. Haastateltavien nimet ja omat toimitilat on poistettu anonymiteetin säilyttämiseksi. Työntekijöitä on rohkaistu kertomaan asioista omin sanoin ja ajatuksella, että heidän henkilökohtainen näkemyksensä tulisi esiin. Haastattelut kestivät noin tunnin ja ne suoritettiin paikan päällä nuorisotiloilla vierailen.

Jos haastatteluissa syntyi epäselvyyksiä, pyrin kysymään tilanteen tullessa selkeää vastausta ja pyrin aina saamaan vastauksen haastattelukysymykseeni pidempien vastauksien jälkeen. Litteroidut haastattelut olivat käytössä kehittämissuunnitelman ideointivaiheessa. Haastatteluita järjestettiin kaksi, joka ei kuitenkaan kuvasta erittäin laajaa otantaa, eikä itse organisaation koko näkökulmaa. Itse

Kahden eri nuorisotyöntekijän eriävät näkökulmat sisälsivät ajatuksia hyödyntää digitalisatiosta ja vapaasta otteesta nuorisotilojen työntekijöille toteuttaa omanlaistaan työtä oman alueen nuorille. Uudelleen kouluttautuminen ja työntekijöiden yhteistyö alueiden halki tuotiin myös esille.

4.4 SWOT-analyysin merkitys

SWOT-analyysi tai nelikenttäanalyysi kuvaa organisaation sisäisiä vahvuuksia, sisäisiä heikouksia, ulkoisia mahdollisuuksia ja sen kohtaamia ulkoisia uhkia. SWOT-analyysi on nelikenttämenetelmä, joka on hyödyllinen ja yksinkertainen työkalu organisaation toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Kohteena voi olla yrityksen toiminta koko laajuudessaan tai jonkin tuotteen tai palvelun asema ja kilpailukyky. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2015, 147, 200.)

Halusin esittää nuorisopalveluiden tilannetta visuaalisesti SWOT-analyysillä. Selkeä, ulkopuolelta katsova näkemys voi kertoa kehityskohteista.

5 TULOKSET

Tässä kappaleessa arvioin menetelmien avulla tehtyä tutkimustyötä. Opinnäytetyön kysymyksen vastaamiseksi tuloksia katseltiin työntekijän vaikutusvallan näkökulmasta. Tutkimuskysymykseni hakee vastausta siihen, miten työntekijän näkökulmasta käyttöasteen tasoa voisi tukea. Kehittämissuunnitelmani analysointi käy läpi oman kokemukseni pohjalta syntyneitä toimintatapahuomioita, työntekijöiden haastattelut, nuorisopalveluiden tarjoaman tilastotiedon benchmarkkaamisen, ja SWOT-analyysin.

5.1 Työntekijät toimintatapojen ylläpitäjinä

Työtehtävieni aikana kohtasin monia nuoria, jotka olivat asiakkaina nuorisotilatoiminnassa. Opin, että oikeanlainen tapa toimia tässä työympäristössä oli toimia hyvänä innostajana ja mahdollistaa nuorten toiveita, mutta myös käyttää hyväkseen omia vahvuuksiaan. Harjoittelupaikkojen toimintaympäristöt toimivat pääsääntöisesti perinteisen avoimen toiminnan kaavan mukaan: Paikan päällä on aina vähintään 2–3 työntekijää ja nuoret ovat vapaita lähtemään ja saapumaan miten haluavat.

Koronapandemian takia työtehtävieni monipuolisuus kärsi, mutta totesin, että on tärkeää tarjota turvallinen, avoin tila nuorille. Toisaalta oli myös hyvä oppia sietämään ja hallitsemaan erilaisen ongelmatilanteiden painetta.

Harjoitteluni nuorisopalveluissa toi esille työntekijöissä selkeän ammattitaidon. Oli se sitten haastatteluiden tai kahvikeskusteluiden parissa, avoimuus, sosiaalisuus, rohkeus tarttua tilanteisiin, jopa niihin vaikeisiin, ja yhteistyötaidot tiimijäsenten kesken mainitaan keskeisiksi tekijöiksi työntekijän roolissa. Turun kaupungin nuorisopalveluiden helmikuun toimintaraportissa kerrotaan myös, kuinka työntekijä joutuu olemaan aktiivisesti hereillä ajankohtaisista aiheista, koska tieto liikkuu nopeasti ja nuoret haluavat keskustella hyvin monenlaisista asioista. Nuoret ovat kiinnostuneita nuorisotyöntekijän työstä ja kaipaavat tukea haasteellisiin elämäntilanteisiin. (Turun kaupungin Nuorisopalvelut 2022b.)

Tärkeimpiä tekijöitä etsittäessä uusia tapoja tukea ja kehittää nuorisotyötä ovat nuorten elämää koskevan asiantuntemuksen tarve ja ajan tasalla pysyminen nuorten tarpeista digitaalisella aikakaudella, mutta myös tarve reagoida hallinnon ja julkisten edun luomisen ja ylläpitämisen muutoksiin (Kivimäe 2019, 128). Itse viittaa usein kohtaamisiini Runosmäen ja Skanssin nuo-

risotiloilla, joissa kerroin niin omasta yhteisöpedagogikouluksestani ja pelikasvatuksesta nuorelle, joka puhui toksisesta käyttäytymisestä videopelialustoilla ja tilanteeseen, jossa ryhmä vanhempia nuoria käytti loukkaavaa kieltä sukupuolivähemmistöistä. Molemmissa tilanteissa työntekijän oli oltava ammattitaitoinen ja tilannetajuinen.

Joskus työntekijänä, työssä on sovellettava. Esimerkiksi kaikki nuorisotilat eivät kirjoita säännöksiään täysin yhtenäisesti toiseen verrattuna. Itse työntekijänä huomasin nuorisotiloilla sen: Työntekijöiden oma persoona ja ennako-oletukset tulevat vastaan porttikieltojen ja sääntöjen noudattamisen muodoissa. Usein nuoria harjoitteluni aikana päästettiin ilman nuorisokorttia sisälle, jos nuorisokorttihakemus oli otettu mukaan ja se täytettiin seuraavaan kertaan mennessä. Tässä tuli esille tietynlainen luottamus nuoreen työntekijän näkökulmasta. Yhden nuoren mainitaan toimintaraportissa käyneen jonkin aikaa nuorisotilallaan useamman kerran ”ensimmäistä kertaa”, ilman korttia (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022d).

Turvallisen tilan merkitys oli mielestäni myös kiistanalainen pyrkimys monilla tiloilla. Toukokuun toimintaraportissa on keskusteltu sateenkaarevan toiminnan toteutuksesta ja näkymisestä. Silti ohjaajat joutuvat keskustelemaan nuorten kanssa säännöistä, ettei ketään saa kiusata, läpsiä tai syrjiä. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c.) Tämän huomasin oman työni aikana olevan useiden nuorten kohtaama ongelma. Vanhoihin päiväkirjamerkintöihin palatessa löysin paljon esimerkkejä näistä ja ne olivat monina päivinä, varsinkin yläkouluikäisten, nuorten ongelmia.

Avoin nuorisola on ammattitaitoisia työntekijöitä sisältävä työala, joka riutuu kiinnostavuuden nostattamisen kanssa nuorten keskuudessa. Tomi Kiilakoski kertoo, kuinka nuorisotyössä on paljon hiljaista tietoa. Alalle ei ole muodostunut kattavaa kaikkien käyttämää sanastoa tai kieltä oman työn kuvaamiseksi. (Kiilakoski 2015b, 1–2.) Tulin kehittävän harjoitteluni ja työkokemukseni aikana siihen tulokseen, että vaikuttavuuden kehittäminen käytännössä on nuorisolan tärkein kompastuskivi, mutta se on kivi, jonka voi ylittää oikeaoppisella, inklusiivisella ja työn merkityksellisyyttä arvostavalla ammattietiikalla. Se mitä teemoja käsitellään tiloilla, mutta huomioiden nuorisotyöntekijän roolissa oma merkitys kohtaamisen ylläpitäjänä ja oman arvonsa esille tuojana, on huomioitava inklusiivisen ympäristön varmistamiseksi (Ryhtä & Hölttä 2020, 155).

Nuorisotila on tietyille nuorille on paikka, jossa harrastaa ilmaiseksi. Usein nuoret omaksuvat nuorisotilan harrastusmaisena kohtamisena, usein jopa ainoana turvallisten aikuisten lähteenä. Pitäisikö tämän olla enemmän esillä markkinoinnissa ja työntekijän kohtamisen perusteissa?

Tomi Kiilakoski kertoo ” Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta” -teoksessa nuorisotyön opetussuunnitelmaksi eli NUPSin prosessista ja kertoo haastattelusta, jossa eräs Kokkolassa toimiva työntekijä miettii nuorisotyöntekijöiden olemassaolon merkitystä ja kuinka opetussuunnitelman luominen sai työntekijöitä hahmottamaan nuorisotyötä. Kiilakoski kertoo, että prosessissa työntekijät pitivät päiväkirjaa omasta toiminnastaan ja tärkeänä huomiona, eräs työntekijä kuvaa, että aukot, joita työn arvopohja, ohjeistus ja perinteet luovat työlle, täytetään omilla arvoilla. (Kiilakoski 2015a 17, 25–26.) Tämä kuvastaa työntekijöiden oman persoonan ja erikoisosaamisen hyödyntämisen mahdollisuutta ja merkitystä alalla. Se kuitenkin voidaan nähdä uhkana, missä säännöistä tulee suuntaviivoja, joita ei noudateta ja henkilökohtaiset mielipiteet korvaavat hyvän käytännön.

Vuonna 2021 ammatillisessa harjoittelussani liikkuvan nuorisotyön projektissa, joka oli yhteistyö Aseman Lapset ry:n ja Turun kaupungin Nuorisopalveluiden kanssa, jossa matkailuauto toimi liikkuvana nuorten kohtaamispaikkana. Tämän Walkers on Wheels -auton tai Wauto - työmuodon tarkoituksena oli täyttää tietynlainen tyhjiö nuorisotyössä. Anni-Reetta Sorell mainitsi minulle tässä harjoittelussa, että yhteisöpedagogit sopivat rooliin luoda uutta ja tunnistaa nuorten dilemmaa:

Ammattikorkeatutkinto antaa hyvät taidot laajempaan katsantaan. Yhteisöpedagogi sopii parhaiten vaikuttamistyöhön nuorten dilemmaa tunnistamiseksi yhteiskunnallisesti. Projektin koordinoitavuus on hyvä mahdollisuus tarjota eväitä yksilöllisemmille kohtaamisille. (Sorell 2021.)

Kehittämistyötä nuorisotyön tulevaisuuden parantamiseksi onnistuu siis innovaatiolla ja uuden omaksumisella. Yhteisöpedagogit voivat olla näitä tyhjiön täyttäjiä alalla ja uusien toimintatapojen ideoijina.

5.2 Nuorisopalveluiden tilastojen benchmarkkaaminen

Aluehallintoviraston Suomen nuorisotyön tilastoja kokoavan nettisivuston mukaan Turussa on keskimääräistä enemmän muihin samankokoisiin kuntiin verrattuna henkilötyövuosia ja nuorisohjaajia. Nämä tilastot leiritöiminnan ja kansainvälisen nuorisotyön tarjoamisen putoamisesta on helppo asettaa kontekstiin koronapandemian alun aikoihin. Verrattuna Jyväskylään ja

Ouluun, kahteen samankokoiseen kuntaan, tämä putoaminen ei ole esillä. (Suomen nuorisotyön tilastot 2022.) Nuorten osuus koko väestöstä Varsinais-Suomessa on pienentynyt 1,5 prosenttiyksikköä, kansainvälisen nuorisotyön prosenttimäärä on selkeästi pienesti edustettu ja Varsinais-Suomessa oli vuonna 2021 yhtä henkilötyövuotta kohden 706 nuorta (Aluehallintovirasto 2022, 122–125).

Nuorisopalvelut ovat kohdanneet harrastuspudokkuutta ja kävijäkunnan laskua koronan takia. Tavoittamistyö on tätä myötä siirretty niin verkkoon ja koulunuorisotyön korostamiseen. Tunnistettavasti nämä tilastot toteavat, että koronatilanteella on ollut suuresti tekemistä työn vähenemisen ja nuorten tavoittamisen kanssa, varsinkin pandemian tuomat rajoitukset liikkuvuuteen. Verrattuna koko maan keskiarvoon, lähes kaikkia avoimen nuorisotyön palveluja Lounais-Suomen aluehallintoviraston alueen kunnissa keskimäärin heikommin saatavilla. Ainoastaan nuorille avointen nuorisotilojen saatavuudessa alue oli hieman koko maan keskiarvoa edellä. Myönteinen kehitys verkkonuorisotyön kanssa on myös ollut nousussa ennen pandemiaa. (Aluehallintovirasto 2022, 125–129). Verkkonuorisotyö ja nuorten tavoittaminen verkossa on siis todistettavasti suunta, josta on saatu lisää asiakaskuntaa.

Toimenpide-ehdotuksia, joita Aluehallintoviraston arvioinnissa esitetään ovat esimerkiksi koulunuorisotyön laajentamista lukioon, nuorten osallistaminen toiminnan kehittämiseen, pop-up-tyylisten nuorison kohtaamispaikkojen lisääminen ja vankempi tarttuminen verkkopohjaiseen työhön (Aluehallintovirasto 2022, 119–120).

Suomen nuorisokeskukset ry on Suomen suurin leirien järjestäjä, joka toimii opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. SNK ry on nuorisolaissa mainittujen valtakunnallisten nuorisokeskusten yhteistyötä, palveluita ja kehittämistä koordinoiva taho. Erityinen tehtävä on edistää nuorten kansainvälisyyttä ja kestäväää kehitystä. Nuorisokeskukset ovat valtakunnallisesti toimivia nuorisotyön toimijoita. (Suomen nuorisokeskukset ry 2022.)

Nuorisokeskukset tuottavat leirikoulujen, luonto- ja harrasteleirien a sosiaalisen vahvistamisen lisäksi monia liittyviä palveluita. Nuorisokeskukset toimivat kansainvälisen nuorisotoiminnan koordinoijina ja kohtaamispaikkoina paikkakunnillaan. Nuorisokeskukset kehittävät kansainvälistä nuorisotyötä kentällään. Vuositasolla merkittävä osa nuorten ikäluokista osallistuu nuorisokeskuksissa järjestettävään toimintaan. palvelu on myös ruotsinkielistä. (Owalgroupp 2019, 6, 10.) Owalgrouppin ”Nuorisokeskustoiminnan arviointi” (2019) -teos arvioi nuorisokeskusten toimintaa jäsentämällä saatavilla olevaa tietoa niistä. Ohjatun toiminnan, esimerkiksi kyseisen

leirikoulun vaikutukset ovat tämän arvioinnin mukaan nuorille irtiotto arjesta, heidän uudet elämyksensä ja ohjatun yhteistoiminnan kautta heidän itsetuntemuksen lisääntyminen. Nuorisokeskusten tuki ryhmäytymiseen ja oppilaiden vahvuuksien parempaan tuntemukseen on lisäarvo, jota ei aina hyödynnetä leirikoulujen ohjaavien opettajien tai ohjaajien taholta. Tällöin nuorisokeskusten nuorisotyön osaamista ei tunnusteta. (Owalgroupp 2019, 24.)

Owalgroupp (2019) on teettänyt Suomea ympäröivästä nuorisokeskuksista suosituksia työn tehostamiseen. Nuorisokeskukset ovat kehittäneet toimintatapojaan ja osaamistaan verkostona. Owalgrouppin arviointi suosittelee, että tätä työtä on hyvä jatkaa ja edistää edelleen ja varmistaa pedagogisen työtteen huomiointi myös lyhytaikaisissa työsuhteissa. Nuorisokeskusten tulisi myös edelleen pyrkiä tasaamaan toiminnan sesonkiluontoisuutta. Yhteistyötahojen näkemys työn tavoitteellisuudesta ja se, että sidosryhmät mieltävät nuorisokeskusten tarjoamat mahdollisuudet ja erityisesti pedagogisen tuen mahdollisuudet positiivisesti. Maininnassa on myös tunnettavuuden puute. (Owalgroupp 2019, 4–7.)

Arviointiraportin infokorteissa (Owalgroupp 2019, 50–59) Nuorisokeskuksen profiloituminen, henkilötyövuodet ja käyttöpäivät nuorisotyölle. Nämä olivat kolme pointtia, jotka ovat merkityksellisimpiä omaan arviointiini.

Merja Kylmäkoski kertoo, että nuorisotilojen aukiolotuntien tarpeen korvaaminen monitilakäytöllä on yksi tavoista, miten käyttöastetta korvataan. Nuorten ollessa koulussa niissä voi koontua vaikkapa päiväkerhoja, vanhusten kerhoja tai muita vastaavia ryhmiä. Näin tilat saadaan tehokkaaseen käyttöön. (Kylmäkoski 2006, 33.) Tämä on monessa tilassa huomioitu jo, varsinkin Runosmäessä, jossa harjoitteluni aikana usein esimerkiksi vanhusryhmille oli varattu nuorisotilan tiloja.

Laadullisesta näkökulmasta, nuorisotyön suuntaa kuvataan Kylmäkosken arvioinnissa eri seikoilla: Kilpailunäkökulma ja asiakasnäkökulma mainitaan, mutta sosiopoliittisesta ja asiakaslähtöisestä näkökulmasta „nuoret ovat yhteiskunnan odotuksien mukaan heille räätälöidyn toiminnan kohteita ja asiakkaita. Nuorisotyö on siis tärkeä osa yhteiskunnan toimintaa ja nuoriin panostaminen on arvovalinta. (Kylmäkoski 2003, 53–56.) Kylmäkoski viittaa tässä kappaleessa Petri Cederlöfin ajatukseen: Miten nuorten tarpeet on huomioitu, miten tämä tietämys on osattu muuntaa käytäntöön ja kuinka laatu ja tehokkuus eivät ole käsi kädessä. Laatua ei voida mitata mittaamalla tehokkuutta. Sosiaalipoliittisten hankkeiden tavoin nuorisotyön laadukkuus liittyy sen yhteiskunnalliseen arvoon taloudellisessa ja moraalisisessa mielessä. (Kylmäkoski 2003, 55–

56.) Nuorisotilojen käyttöastetta siis nostetaan miettimällä sille laadukasta toimintaa, josta työntekijät ja nuoret pitävät: Tarve nuorisotyölle löytyy nuorista ja nuorisotyöntekijän tulee tunnistaa se ja tehdä laadullista työtä.

Kylmäkoski toteaa, että yhteistyön suurimmat mahdollisuudet liittyvät eri työntekijöiden väliin ajatustenvaihtoon, ja sitä kautta mahdollisesti syntyvään konkreettiseen yhteistyöhön ja alueellisen työn säilyttämistä laajalla alueella. Yhdistämällä tiloja ja siirtämällä ne etäälle nuorten asuinalueista vietäisiin pois pohja alueelliselta nuorisotyöltä. (Kylmäkoski 2006, 40.)

5.3 Haastatteluiden analyysi

Nuorisotyöntekijöiden haastattelu oli hyvä valinta tehtävääni varten ja alusta asti tarkoitus. Nuorisopalveluiden toimintaa tarkastellessa huomasin monia yhteneväisyyksiä kahden haastateltavan välillä, mutta myös eroja. Ehkä selkein yhtenevä mielipide, oli nuorisotilan henki: Se luo nuorille paljon tarttumapintaa tilalle tulemiseen. Nuorisopalveluiden työntekijät kuvaavat myös haastatteluissa kokemustaan siitä, kuinka nuorisotyöntekijä toimii omana vetovoimanaan nuorille saavutettavuuden nimissä.

Tämän ajatuksen ajamana, nuorisopalveluiden kehittäminen työntekijöiden näkökulmasta tulisi olla työntekijälähtöistä. Työntekijät ovat suuri käyttöasteen mediaanin asettaja, sillä nuoret pitävät turvallisia aikuisia osana nuorisotilojen vetovoimaa. Saavutettava, helppo ja mukava vastaanotto auttaa nuorten porukoita ja varsinkin semmoisia, jotka tulevat tilalle itsekseen hakemaan kontaktia turvallisista aikuisista ja esikuvista.

Helposti lähestyttävän ohjaajan kautta syntyvä kontakti mahdollistaa, että on helpompaa istua pöydän ääreen ja tutustua muihin nuoriin, jotka ovat paikalla (Haastateltava A 2022.) Työntekijät kannattelevat usein nuorten kiinnostusta tilalla. Vaikka nuoret saapuisivat nuorisotilalle omaa aikaa viettämään, nuorisotyöntekijän läsnäolo on tikki, joka kiinnittää ja maallistaa auktoriteettiasemassa olevan aikuishenkilön luotettavaksi aikuiseksi.

Yksi nuorisotyöntekijöistä kuvasi haastattelussaan, kuinka läheiset paikat, saattavat tuoda nuoria paikalle paremmin, koska silloin kun nuorilla on ympärillä asioita, joista he ovat kiinnostuneita, vaikuttaa suoraan siihen, että heillä on syy pistäytyä ja kokoontua nuorisotilalla (Haastateltava B 2022).

Toinen haastateltava kuitenkin näki tietyllä tavalla negatiivisen näkökulman sijainnin merkitykseen. Haastateltava kertoo, että kauemmalla sijaitsevat nuorisotilat pitävät asiakkainaan usein nuoria, jotka ovat tottuneet liikkumaan: niin julkisella liikenteellä kuin omilla kulkuneuvoilla.

Digitaalisen toiminnan lisääminen näiden haja-asutus alueiden nuorten ja poikkeustilanteiden takia tehdyt muutokset digitaalisiin työalustoihin johti hänestä kilpailuun ”läsnä olevien tilojen” kanssa. Tarve ”livekohtaamiseen” oli yhden haastateltavan mukaan tärkeää ja että panostaminen digitalisaatioon ei ole pysynyt perässä, johtaen avoimen ja ehkäisevän työn vähäiseen arvostukseen:

Tietyllä tavalla musta tuntuu, että paljon on sitä digitaalista toimintaa, että kilpailaan ehkä tämmöisellä läsnä olevalla tilalla, vähän on semmoista pientä kilpailua sitten nuorisotyössä digitalisaation kanssa (—) mun mielestäni siis se ihmisen kontakti ja tarve siihen livekohtaamiseen, se ei tule katoamaan mihinkään (—) (Haastateltava A 2022.)

Mä näkisin, että meidänkin olisi hyvä satsata ehkä tämmöiseen lisää vielä digitaalisiin työmuotoihin, että sillä varmasti saavutettaisiin enemmän ihmisiä (—) (Haastateltava A 2022.)

Toinen haastateltava ei ollut samaa mieltä tämän kaltaisen näkemyksen kanssa ja hänelle sosiaalisen median käyttö ja ”nuorisotyöntekijäprofiilinsa” jakaminen ja markkinointi on vain hyväksi tilalle (Haastateltava B 2022). Ratkaisuni tähän tuli esille toisessa haastattelussa. Sosiaalisen median käyttäminen olisi siis otetta kunnolla osaksi työtä ja siihen tarvittaisiin koulutusta, ehkä sidosryhmiltä tai jopa toisilta työntekijöiltä.

Myös työntekijöiden henkilökohtainen osaaminen oli esillä haastatteluissa. Haastatteluista tuli ilmi, että uudelleen kouluttautumisen mahdollisuudet alalla ovat usein aliarvostettuja tai niistä ei tiedetä, mutta niistä oltiin positiivisesti tietoisia (Haastateltava A 2022). Haastateltava B mainitsee uudelleen kouluttautumisen ja tarjottujen koulutusten lisäksi, että esimerkiksi heillä koulutus sosiaalisen median käyttöön, oli vajavaista ja omaan tekemiseen ja kiinnostukseen nojaa omassa työssään. Hän kertoo asiasta seuraavasti:

Enemmän tosiaan niitä kurseja ja koulutuksia ja niissäkin voisi ehkä vähäsen miettiä, että miten, (—) puhutaan vaikka siitä somesta, meidän somekoulutukset on ollut sellaisia, että ”tämä on Instagram, kun sä painat tuosta, niin tulee tykkää. Se on tommoinen sydän”. (—) Sen pitäisi olla nimenomaan sitä sisällöntuotanto-koulutusta eikä välttämättä sitä, että kuinka sä käytät jotain Facebookia tai Instagramia. (Haastateltava B 2022.)

Haastatteluissa molemmat työntekijät viittasivat myös nuorisotilan maineeseen, varsinkin vanhempien keskuudessa, esimerkiksi näiden vanhempien näkemyksistä ”rajuudesta” ja ”tupakkatuotteita käyttävien nuorten kokoontumispaikkana” (Haastateltava A 2022 & Haastateltava B 2022). Tämä voi johtua niin nuorten omista kertomuksista tai vanhempien omista kokemuksista nuorisotyön historiassa. Sidoryhmäviestintä voi avustaa näiden ennako-oletusten poistamista. Suuri ongelma sidoryhmien kanssa tehdystä työstä oli kuitenkin tilojen ”kliinisyys” (Haastateltava B 2022) ja nuorten oma näkemys katoaa. Merja Kylmäkosken haastattelemat työntekijät kuvaava tätä ilmiötä, kuvaten nuorisotiloja ”pliisuiksi” monikäytön takia. Tällöin tilat eivät miellytä oikein mitään käyttäjäryhmää, varsinkaan nuoria. (Kylmäkoski 2006, 33.)

Työntekijöiden tulisi toimia nuorten puolella, joten sivupohjaiset käyttäjät eivät pitäisi olla pääosaisia tilan luonteen koordinaattoreita.

Viimeinen kysymykseni haastatteluissa kysyi nuorisotyön luonteesta ja tarpeesta. Haastateltava A näki, ettei työn luonne vastannut työn tarvetta (Haastateltava A 2022). Tarve olisi tavoitteelliselle, päämäärätietoiselle toiminnalle, pitkäaikaissuunnitelmille. Projektit kärsivät usein työntekijöiden vaihtuvuuden takia. Tämä kokemus oli esillä myös omassa kokemuksessani nuorisopalveluiden harjoittelijana ja työntekijänä. Ehkä nuorisopalveluiden olisi hyvä keskittyä selkeisiin vuotuisiin tapahtumiin, joita pystyttäisiin järjestämään, vaikka työntekijät muuttuisivat. Toinen haastateltava toi tämän kysymyksen sivussa aiemmin tässä luvussa mainitsemani turvallisen tilan merkityksen. Hän kertoo, että Turussa ei välttämättä ehkä kyetä tarjoamaan turvallista ympäristöä kaikille nuorille, jos nuoria, jotka uhkaavat sen turvallisuutta kielenkäytöllään tai teoillaan, pelossa ettei menetettäisi näitä esimerkiksi ongelmanuoria, jotka on saatu ”hinattua” nuorisotilalle (Haastateltava B 2022). Muuten haastateltava oli eri mieltä toisen kanssa kysymykseen liittyen. Mahdollisuudet ovat hyviä nuorille kasvaa avoimeen ilmapiiriin, yhteiskuntaan ja yhteisöön. Mutta voiko nuorisotilaa todellisuudessa kutsua avoimeksi ja kiusaamisvapaaksi, jos nuoret jatkuvasti käyttävät kieltä, joka ajaa vähemmistönuoria ja kiusaamista kokevia nuoria pois tiloilta?

Budjetti ei ollut koskaan opinnäytetyöni keskittymiskohde, mutta Haastateltava A (2022) mainitse sen olevan suuresti esillä työn sujuvuudessa, myös sen suunnittelussa. Merja Kylmäkosken (2006) haastatteluissa tämä tuli myös esille, sillä nämä henkilöt kokivat taloudelliset realiteetit hyvin tärkeiksi, vaatien samanaikaisesti perusteellista toiminnan mielekkyyden pohdintaa (Kylmäkoski 2006, 41).

5.4 SWOT-analyysi nuorisopalveluiden alueellisesta kentästä

SWOT-analyysini onnistuu jäsentämään ja sijoittamaan nuorisopalveluiden parhaita puolia ja kehitys kohteita. SWOT-analyysissä selvisi, että nuorisopalveluiden vahvuuksiin kuuluu melkein loppumaton mahdollisuus parantaa toimintaa. Työntekijät ovat haastatteluiden ja toimintatraporttien työntekijähuomioiden mukaan hereillä ympäristöstään ja nuorten tarpeista. Mahdollisuuksiin kuuluu myös molempien haastateltavien mainitsema työntekijäyksilöiden erityisosaamista esimerkiksi pelitoiminnassa ja sosiaalisen median käytössä (Haastateltava A 2020, Haastateltava B 2020).

Taulukko 1: SWOT-analyysi Turun kaupungin nuorisopalveluiden alueellisen työn käyttöasteen kehittämiseksi

<p>Sisäiset vahvuudet +</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilat ovat laajalla alueella ja tarjoavat pääsääntöisesti samankaltaisia palveluita ja mahdollisuuksia nuorille osallistua • Työntekijät ovat monialaisia ja valmiita erilaisten nuorten kohtaamiseen • Digitaalisuuden ja verkkotoiminnan omaksuminen kuvastaa haasteiden vastaanottamisen olevan huomiolla 	<p>Sisäiset heikkoudet -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työntekijöiden määrä verrattuna työtunteihin ja toiminta-alueiden vähäinen yhteistyö ja yhteisöllisyys: Sitoutuminen tilojen keskinäisiin päätöksiin vie aikaa • Nuorison liikkuminen keskusta-alueelle kertoo, että sinne tarvitaan enemmän toimintaa tai laajalla alueella olevien tilojen toimintaa tulee kehittää vaikuttavamaksi • Koronatilanteesta toipuminen tarvitsee paljon uusien työtapojen käyttöönottoa ja vanhojen uudelleen aloittamista, varsinkin projektien kestoissa
<p>Ulkoiset mahdollisuudet +</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilat ovat usein ensi sijassa valmiita uusiin toimintatapoihin ja muutoksiin: työntekijät ovat yksilöitä, joilla on omia vahvuuksia, joita tulisi käyttää • Kansainvälinen nuorisotyö voi tuoda uusia kokemuksia, nuoria ja työtapoja • Koulunuorisotyö tuo kiinnostusta sidosryhmiltä 	<p>Ulkoiset uhat -</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koronapandemian jatkuva ”varjo”: Tilanteen huononeminen voi johtaa samaan tippumiseen kuin pari vuotta aiemmin • Sidosryhmille näyttäytyminen voi aina johtaa työn ”huomaamattomuuteen” ja merkityksen sanoittaminen niille voi tuoda ongelmia • Vaihtuvuus työntekijöissä vaatii päämäärätietoisuutta ja hyvää viestintää ja markkinointia nuorten suuntaan

Anu Gretschel kertoo avoimen nuorisotyön arviointimallissaan tärkeiksi asioiksi palvelujen matalan kynnyksen, nuorten luo kurottautumisen, kasvatuksellisen suhteen mahdollistumisen nuorten ja ohjaajien välille ja esimerkiksi nuorten toimijuuden ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistamisen (Gretschel 2017, 297–298). SWOT-analyysiäni pohjustaen, olen ymmärtänyt tämän jatkumon olevan muodossa ”Nuori – Nuorisotyöntekijä – Nuorisopalvelut”. Ilman nuorisotyöntekijää toimivana välikappaleena nuorten kiinnittyminen toimintaan ei onnistu. Tämä heijastuu myös sisäisissä heikkouksissa, missä toiminta-alueiden vähäinen yhteistyö ja yhteisöllisyys voitaisiin korjata syvemmillä yhteistyöllä ja osaamisen jakamisella.

Ulkoiset uhat ovat paras paikka keskittää toiminnan kehitys, huomioiden ulkoiset mahdollisuudet. Näistä muutamaa on jo mainittu olevan testattu nuorisopalveluilla, esimerkiksi koulunuorisotyön tehostaminen koulussa on syvennetty eri oppilaitoksissa yhteistyössä Nupan ja muiden kumppaneiden kanssa (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a). Kumppanit on mainittu

uhissa ja mahdollisuuksissa, joten niihin kiinnittyminen on tunnistettavaa ja hyvä tapa esimerkiksi osallistaa ja tutustuttaa myös työntekijöitä tähän työtoimintaan.

5.5 Yhteenvetoja tuloksista

Verkkonuorisotyön merkitys näkyy niin Aluehallintoviraston tilastoissa ja haastatteluissa. Nuorison osallistaminen työssä tulisi nostaa asiaksi, jota voidaan ennaltaehkäisevän avoimen työn avulla käyttää nostamaan käyttöastetta nuorisotiloilla. Digitaalinen nuorisotyö ja sosiaalinen media molemmat voivat toimia alustoina ja työvälineinä ja nuorisotyöntekijän merkitys nuorten ”linkkinä” toimintaan ja fasilitaattorina on nähtävissä. SWOT-analyysi toteaa mahdollisuudeksi työntekijöiden oman osaamisen hyödyntämisen. Tunnettavuuden merkitys nousee esiin myös Owlgroupin benchmarkaamisessa.

Työn vieminen ”seinien sisältä” kumppaneiden tai sidosryhmien kanssa ovat mainittu Nuorisopalveluiden omassa tiekartassa (Kuvio 2). Nuorten oppiminen kokemusten kautta ja toiminnan nuorikeskeisyys nuorten osallisuuden tukijana ja heidän kannustaminen aktiiviseksi toimijaksi on osa nuorisokeskusten arvoja (Owalgroupp 2019, 17). Työntekijöiden henkilökohtainen vaikutusvalta on siis myös huomioitava. Merja Kylmäkoski toteaa, että tilan käyttöaste voi kärsiä henkilövaihdoksista, sillä se voi järkyttää nuorten luottamusta työntekijöihin (Kylmäkoski 2006, 41). Vapaat kädet ovat hyvä tapa mielekkään toiminnan järjestämiseen ja toimivien myös uusien työntekijöiden tehtäväksi, tietyllä tavalla uusien työtapojen ja ohjaajien normalisoinniseksi ja tutustuttamiseksi.

6 KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Kehittämissuunnitelmani käyttöasteen tehostamiseksi koostuu neljästä osasta, missä esittelen eri kehitysehdotuksia nuorisopalveluille ja esitän yhden arvioinnin välineen työlle. Nämä syntyivät päämääräisesti työntekijähaastattelujen pohjalta ja heidän ehdotuksistaan, mutta niihin sisältyy omakohtaisia arviointi- ja kehittämisehdotuksia, jotka perustuvat omaan tutkimukseeni. Tarjoan myös esimerkkejä S4-arviointisysteemiäni käyttäen.

6.1 Työntekijöiden somekoulutus ja uudelleen kouluttautumismahdollisuudet

Digitalisaation ja uusien työkenttien syventäminen tuo mahdollisuuksia nuorisotiloille tavoittaa nuoria laajemmin. Haastateltavien (Haastateltava A 2022 & Haastateltava B 2022) mukaan sosiaalisen median käytöstä voi olla hyötyä. Markkinointi, sisällöntuotanto ja viestintä ovat asioita, joita uudelleen järjestetyissä somekoulutuksessa olisi hyvä tuoda esille. SWOT-analyysin ja nuorisopalveluiden tiekartan perusteella esimerkiksi sidosryhmiä voi käyttää apuna.

Opinnäytetyön aineiston ja oman työkokemukseni pohjalta laadukas some-näkyvyys auttaa nuorten vanhempia, sidosryhmiä ja nuorisotyöntekijöitä itse kuvaamaan nuorisotilan toimintaa ja jakamaan sen ”mainetta” laajemmalle. Uuden somekoulutuksen järjestäminen, joka keskittyisi työntekijöiden valmisteleminen sisällöntuotannon tekemiseen voisi parantaa avoimen työn saavutettavuutta. Nuoret usein myös tietävät, missä heidän omat sosiaalisen median tilinsä ovat kertoisivat missä nuorisotyöntekijöitä tarvitaan. SWOT-analyysi ja nuorisopalveluiden vuosikatsaus (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a) osoittavat, että Discord-työlle ja verkko-pohjaiselle työlle on mahdollisuuksia.

Myös uudelleen kouluttautumismahdollisuuksien esittäminen työntekijöille selkeämmin olisi hyvä kehitysmahdollisuus. Työntekijän sitä halutessa, se voitaisiin ottaa uuden erikoistumis suunnan löytämisen kannalta huomioon. Haastateltava A kertoo, että juuri kouluttautumisen ja kehittymisen mahdollisuus on nuorisotalan vetovoimatekijä. Mahdollisuus kehittyä ja oppia koko ajan uutta ja pysyä ajan tasalla. (Haastateltava A 2022.)

6.2 Työntekijäriihi: Yhteisöllisyyden korostaminen ja lisääminen

Alueellinen nuorisotyö on järjestänyt alueellisia päiviä, mutta ne voisivat olla jotain enemmän. Työntekijöiden ajatusten jakaminen on todettu olevan toimiva tapa työn kehittämiseen (Kylmäkoski 2006, Haastateltava B 2022, Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a, Gretschel 2017). Miten toinen nuorisotila on itse selvinnyt ongelmantilanteista ja ongelmakäyttäytymisestä? Ovatko jotkin nuorisotilat huomanneet saman asian, joka ei toimi?

Alueellisten nuorisotyöpäivien uudelleenrakentaminen kouluttavaksi, jatkuvan oppimisen tapahtumaksi, jossa työntekijöiden ajatukset otettaisiin huolella esille ja kehittämismahdollisuuksia kohdeltaisiin yhteisöllisinä. SWOT-analyysiäni pohjustaen, ”Nuori – Nuorisotyöntekijä – Nuorisopalvelut”-ketju kertoo tästä tarpeesta. Päättäjätason ymmärrys tulisi tuoda esille selkeästi nuorilta nuorisotyöntekijöille, ja heiltä aluejohtajille. Nuorisotyöntekijän toimiminen välikappaleena voidaan keskittää näihin työntekijäriihiin osaamisen jakamisella.

6.3 Nuorisotilojen itsemääräämisoikeus

Aikataulut, tilojen olemus ja ulkonäkö ja säännöt vaikuttavat nuorten ja vanhempien näkemykseen nuorisotilasta (Haastateltava A 2022, Hoikkala 2017, Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c). Nuoret usein myös osoittavat epätietoisuutta nuorisotyön roolista heidän elämässään ja ”milloin se nuokkari on auki” -tyylisistä kysymyksistä päätellen aukioloaikojen samankaltaisuus olisi hyvä muutos. Haastatteluissa kuitenkin tuli esille, että nuorisotilojen itsemääräitelmä aukioloaika, kuin myös erikoistapahtumat kuten yönuokkarit (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022d) tuovat nuoria paikalle. Aukioloajat, jotka perustuvat koulujen loppumisaikojen ja julkisen liikenteen yhteyksiin kuvastaa tilojen erilaisuutta ja joustavuutta, jota avoin työ vaatii.

Nuorisotilojen paikkakohtaisten oikeuksien huomioiminen, tulisi ottaa huomioon, mutta työryhmän ja vastaavan valitseminen jokaiselle tilalle sen oikeudenmukaisuuden ja toimivuuden varmistamiseksi auttaisi tiloja kohdistamaan työnsä oman alueensa nuorille.

6.4 S4-systeemi: Sijainti, some, säännöt, sujuvuus

S4-systeemi on omakehitteinen arviointityökalu, joka perustuu benchmarkkaamiseen samankaltaisten arviointipohjien tapaisiin, kuten Owalgrouppin vuoden 2019 nuorisokeskustoiminnan arviointiraporttiin, ja sen tilastointitapaan arvioida eri nuorisokeskuksia (Owalgroupp 2019, 50–

59). Halusin tiivistää tärkeimmät pointtini tähän lomakkeeseen, jota voi käyttää microtasolla yhden nuorisotilan mahdollisuuksien ja aukkojen tunnistamiseen.

Tämä lomake ja esimerkkiarvioinnit Runosmäen nuorisotilasta (jossa olin harjoittelijana) ja Maarian nuorisotilasta (jossa olen ollut sijaisena) löytyvät opinnäytetyön lopusta (Liite 2). Esimerkeissä osallistujamäärät perustuvat toukokuun 2022 tilastoihin (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c) ja kysymysten vastaukset perustuvat omaan työkokemuksiini näillä tiloilla.

Sitä voivat hyödyntää toiminnanjohtajat ja työntekijät itse. Aiemmin mainitut työntekijäriihet voivat olla loistavia paikkoja S4-systeemin käyttämiseen ja testaamiseen. Kuinka paljon esimerkiksi toiset nuorisotilat pystyvät vastaamaan näihin kysymyksiin lomakkeessa? Tekisivätkö he jotain toisin? Käyn nyt läpi kysymyksiä, joita olen luonut lomakkeeseen.

Sijainti on todettu tärkeäksi pointiksi nuorisotilan toimiseen (Eriksson 2016, 89, Tuuva-Hongisto, Pöysä & Armila 2016, 52–53 & Haastateltava B 2022). Sijainti-osuuden kysymys mahdollistaa nuorisotilaa tunnistamaan mahdollisuuksia sijainnista. ”Miten liikkuminen, sijainti ja lähellä olevat palvelut vaikuttavat työhön?” kysymyksenä antaa mahdollisuuden löytää esimerkiksi sidosryhmiä omasta työympäristöstä, jotka voivat avustaa käyttöasteen nostoa.

Nuorisotyö ei digitalisaation myötä muuta ainoastaan välineitä, vaan digitalisaatio muuttaa syvällisesti sen toimintaympäristöä ja ajattelutapoja sekä nostaa täysin uusia aiheita nuorisotyön piiriin (Malm 2021, 87). Sosiaalinen media näkyi viestinnän ja markkinoinnin kannalta merkitykselliseksi nuorisotyöntekijöille. Haastattelussani toinen haastateltavista totesi, että somekoulutus vaatisi kehittämistä ja ”somen” selkeä käyttö nuorisotilan markkinointina olisi melkein aina suotavaa (Haastateltava B 2022). Tämän vuoksi S4:ssä some on oma osuutensa, koska näkyvä markkinointi sosiaalisessa mediassa tuo mahdollisuuksia, mutta myös kompastuskiviä, joita paremmalla somekoulutuksella voi korjata. Kysymykset ”Miten paljon nuoret seuraavat someanne ja viestitäätkö siellä tarpeeksi?” ja ”Minkälaista sisältöä sinne tuotetaan ja onko joku vastuussa?” pyrkivät antamaan nuorisotilan somesisällön tuotannolle perusriman josta nousta.

Turvallisen tilan periaatteet ja eriävät alueelliset säännöt ovat tärkeitä, jotta toiminta voidaan räätälöidä alueen nuorille. Säännöt -osuus voi kertoa myös muille tiloille eri käytänteistä ja ehdottaa ja jakaa tietoa, onko jollekin asialle jo löydetty heidän puolellaan selkeää ratkaisua. Kysymykset ”Onko nuorisotilalla jotain omia sääntöjä, joita on otettu käyttöön?” ja ”Valittavatko nuoret säännöistä?” Pyrkivät vastaamaan työntekijän vastuun tärkeyteen. Työntekijä ei

voi pyrkiä tekemään omia mielivaltaisia päätöksiään, mutta jos tarve esimerkiksi nuorisokorttien omistuksen tai uutena esiintymisen ongelmia joihin viittasin luvussa 5.1, jotkin säännöt ovat tarpeellisia aluekohtaisesti.

Sujuvuus-osuus vastaan viestinnän ongelmiin työympäristön sisällä. Haastatteluiden pohjalta työparien keskeinen kemia, viestien kulkeminen johtoportaille ja aukioloajoista viestiminen niin nuorille kuin sidosryhmille ja maine, jota nuorisotila omaa, kaikki vaikuttavat käyttöasteeseen. (Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c, Haastateltava A 2022 & Haastateltava B 2022). ”Miten sujuvasti viestintä ja aukiolo- ja työajat toimivat?” on osuuden kysymys. Onko aukioloaika nuorten mieleen? Kohtaavatko työntekijät ongelmia viestinnän välityksessä? Ovatko lähiympäristön asukkaat tietoisia nuorisotilan alueesta, rajoista ja säännöistä? Voiko tätä viestintää parantaa?

S4-arviointilomake toimii näiden neljän pää kehitysosuuden kautta. Sen lisäksi lomakkeessa on mahdollisuus kirjoittaa tilan perustiedot sen vasempaan kulmaan ja vastata viimeiseen kattavaan kysymykseen: ”Miten nuorisotilan jokapäiväinen työ vastaa nuorisotyön yleistä luonnetta? Onko tilalla jotain selkeää profiilia, joka tekee siitä uniikin?” Nuoret ovat useissa tilanteissa halunneet tiloista omiaan ja jokainen tila luonnollisesti kasvaa omanlaisekseen sen kävijöiden ja tekijöiden myötä. Miksei tästä tulisi tehdä pyrkimys?

7 YHTEENVETO

Opinnäytetyössä rakentamani kehittämissuunnitelma on jaettu neljään osaan. Suunnitelmassa on esimerkkejä ja ehdotuksia, miten voitaisiin paremmin huomioida nuorisotilojen tarpeet ja parannuskohteet. Nämä ehdotukset ovat hyödynnettävissä eri alueiden nuorisotiloissa. Turun alueen eri sektoreiden toiminta on kuvattavissa eriävänä kenttänä, jossa tieto toisten alueellisten nuorisotilojen toiminnasta voi olla pientä muiden nuorisotyöntekijöiden keskuudessa. Mahdollisuus löytää yhteisiä toimivia asioita, joita pystytään soveltamaan toisissa paikoissa voi tarjota arvokasta tietoa.

Opinnäytetyöni kehittämissuunnitelmana on siis toimenpiteiltään tarkoituksellisesti yhteen koava kertomus, josta toivottavasti on apua kaikkien eri alueiden toimijoille. Case-esimerkeiksi otettiin käyttöasteen ja saavutettavuuden takia nuorisotiloja, etsien eri syitä käyttöasteen tasoon, palveluiden laatua ja kävijämäärää verraten.

Olen tehnyt työlläni näkemykseni nuorisotilojen toiminnan laadusta selväksi ja tunnistanut nämä kehittämistarpeet: Sosiaalinen media ja sen tuomat mahdollisuudet, sujuvuuden, sääntöjen ja sijainnin merkityksen nuorisotiloille ja miten näiden uuteen kontekstiin tuominen voisi kehittää työntekijöiden toimintaa. Henkilökohtainen pyrkimykseni työssä täyttyi, vaikka yksi suurimmista ongelmista työssä; laatu vai tilastot, johti työn nimen kehittymiseen viime metreillä ja kävijämäärän ja käyttöasteen sekoittumiseen ja tutkimuskohteen muutokseen. Tästä syntyi eri mielipiteitä käyttöasteen tutkimisen säilyttämiseksi.

Käyttöasteen tehostamiseksi, tämä opinnäytetyö etsii vastauksia laajaan, monimuotoiseen ongelmaan. Opinnäytetyössäni käsittelen syvästi eri asioita, jotka vaikuttavat käyttöasteeseen nuorisotiloilla. Maailmalliset uhkatilanteet ovat asioita, joihin yksittäinen työntekijä ei voi vaikuttaa, mutta jokaista mainitsemaani kehityskohdetta, oli se sitten sosiaalipedagogisen työotteen käyttäminen, työntekijöiden yhteisöllisyyden parantaminen, sosiaalisen median osaamisen tehostaminen tai vertaistyöntekijöiltä uuden oppiminen, olisi mahdollisuutta käyttää Turun kaupungin nuorisopalveluiden apuna.

Prosessini aikana pääsääntöinen kysymys muotoutui kuukausien aikana aina enemmän työntekijälähtöiseksi. Koin sen olevan järkevintä ja sujuvinta, sillä pystyin näin sisällyttämään oman kokemukseni syvemmin työhöni. Lopulliseen tuotokseen verrattuna olen sitä mieltä, että työni kanavoitui sisällysluetteloon ja sen täydelliseksi muokkaamiseen: Kun sisällysluettelo oli selkeä, löysin kirjoittamiseen paljon paremmin lähteitä ja osasin jakaa työtäni osiin.

Kirjoittamiseni suunnalta minun oli vaikea välillä olla kirjoittamatta suuria virkkeitä ja kappa-leita. Nämä asiat nousivat esille niin opponoinnissa, prosessin keskellä kommentteissa ja omassa päässäni. Pyrin niiden korjaamisen niin hyvin kuin pystyin, mutta luottavuuden puolesta toivon sen olevan oman ääneni sävyttämä.

Suurin prosessin haaste oli aina ajan ja tekemisen sovittaminen haastattelujen ja lähdeaineis-toon tutustumiseen käytettävään aikaan. Kaksi haasteltavaa ja oma kokemukseni edustaa tiet-tyä, suppeaa kuvaa nuorisotyön arjesta, niin henkilötyövuosina ja otantana, eivätkä ole välttä-mättä ainoa oikea näkemys tai ainoa mielipide. Tilaajallani oli tähän saman kaltainen näkö-kulma. Tämä suppea otanta henkilökunnan näkökulmasta, ei välttämättä edusta kaikkien työn-tekijöiden tai organisaation näkemystä. Halusin aina suoran kontaktin työntekijöihin ja kuulla heidän ajatuksiaan. Siksi en tehnyt esimerkiksi kyselylomaketta kaikille organisaation työntekijöille.

Tilaajan kommentit keskittyivät opinnäytetyössä varsinkin turvallisen tilan periaatteisiin ja tekstin ymmärrettävyyteen. Myös aiheen rajaaminen, joka tuotti minulle ongelmia työn alusta saakka, tuli esille. Tutkimuksen otannasta myös löytyi mainittavaa. Kaksi haastateltavaa, oma kokemukseni ja työntekijöiden kuukausiraporttien käyttäminen kuvaavat vain tiettyä osaa nuorisotyöstä ja sen arjesta. Tilaaja itse kuvaa, kuinka tämä data on alati muuttuvaa ja kuukausittain uudelleen kerättävää. Se on silti merkittävä otanta koko Turun alueen nuorisotyön arkea ja lainaukset ovat minusta sopivia.

Tilaajani mielestä opinnäytetyöni osoitti raikasta tulokulmaa asiaan ja maanläheistä kehittä-mistä, joka lähtee nuorten ja työntekijöiden tarpeesta. Osallisuus on tärkeä arvo nuorisopalve-luille, joten se mainittiin hyvänä osana, että arjen, kentän ja osalta nuoren ääni kuului. S4-arvi-oinnin ja SWOT-analyysin toistaminen ja tekeminen jokaisella nuorisotilalla oli yksi tilaajan kiinnostuksen kohteista. Tulokset voivat olla tällöin kovin erilaisia. Jatkuva kehittäminen ja ajassa eläminen kuvataan nuorisotyössä hyvin tärkeäksi tämän mukaan. Jos olisin esimerkiksi tehnyt esimerkiksi omat arviointini ja haastatteluni eri henkilöille, viiden vuoden päästä tai ai- van eri näkökulma mielessä, minkälainen työ olisi ollut silloin?

Itsemääräämisoikeudesta nousi myös tilaajani yhteishenkilölle ajatuksia. Työnantaja ja työlain- säädäntö asettaa reunaehdot nuorisotyöntekijän tekemiselle. Työntekijät saavat vaikuttaa vah- vasti sisältöihin ja tekemiseen. Mutta esimerkiksi palveluaikoja tarkastellaan laajempina koko- naisuutena nuorten tarpeista lähtien. Tämä osoittaa, että omat näkemykseni tilojen toiminnasta

ovat oman näkökulmani värittämiä ja itsemääräämisoikeus saattoi olla liian monitulkintainen sana. Tarkoitus työssä oli aina kertoa asiat miten minä analysoin ja näin aineistojeni ja menetelmieni kautta nuorisotyön arjen ja mitä haasteita he kohtasivat.

Nuorisotyön kehittyminen vaatii radikaaleja muutoksia, kun nuorten liikkumisympäristöt muuttuvat ja työlle pyritään antaa syy olla olemassa. Tehokkuus on hyvästä, jotta jokainen nuorisolain alainen nuori saisi tarvitsemaansa toimintaa ja huomiota. Mutta laadullisesta näkökulmasta työn kehittäminen saavutettavammaksi ja mielekkäämmäksi niin työntekijöiden uusilla taidoilla, toimintaympäristöillä ja tiedon jakamisella on tärkeämpää ja ei katso kannattavuuden suuntaan. Käyttöasteeseen ei koskaan vaikuta vain yksi asia. Se on intersektionaalinen ilmiö, johon vaikuttavat monien asioiden yhteenliittymät.

Vaikka en keskittynyt nuorten kokemukseen opinnäytetyössäni, se on tärkeää ja siksi siitä on tehty paljon kyselyitä ja nuorisobarometrejä. Ne ovat suuntaa antavia tekstejä, joista tulee ottaa nuorten tärpit kiinni. Vaikka nuoret ovat avoimia uudistuksille, se ei tarkoita sitä, että he lähtisivät mukaan uusiin mahdollisuuksiin (Kylmäkoski 2006, 39). Siksi työntekijän panos tämän potentiaalın käyttämisessä vaikuttaa ja se vaatii taitoja ja ulospäinsuuntautuneisuutta. Tulevaisuuden jatkokehitys- ja opinnäytetyömahdollisuuksia tämän työn kannalta voi löytyä monia, esimerkiksi suurempi keskittyminen sosiaalisen median käyttöön nuorisotyössä tai turvallisen tilan mahdollistamisen periaatteisiin.

LÄHTEET

Aluehallintovirasto 2022. Peruspalvelujen arviointi 2021. Kunnallisen nuoristotyönsaatavuus. 144/2022 Aluehallintovirastojen julkaisuja/Regionförvaltningsverkens publikationer, Viitattu 20.10.2022. <https://avi.fi/documents/25266232/109992716/Julkaistu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saatavuus.pdf/65dc2e8f-716a-9ca7-906f-fde9e6649244/Julkaistu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saatavuus.pdf/Julkaistu-144+Kunnallisen+nuorisoty%C3%B6n+saatavuus.pdf?t=1661949572658>

Axelin, Henni 2020. Kommenttipuheenvuoro. Nuorisotyön kuumat perunat – arviointia ja saattamista. 6.5.2020. <https://dreambroker.com/channel/1xou3dy3#/menu>

Eriksson, Susan 2016. Palvelujärjestelmän rooli ja koettu hyvinvointi. Teoksessa Eriksson, Susan & Ronkainen, Jussi 2016 (toim.) Mitä nuoret ajattelevat palveluista? Itä-Suomen nuorisopuntarissa nuoret ja palvelujärjestelmä. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Mikkeli 2016. A: Tutkimuksia ja raportteja – Research Reports 109. s. 87–94. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/122276/URNISBN9789515885869.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Erkko, Anna, Hannukkala, Marjo & Pruuki, Tomi 2013. Nuoren voimavaroja lisätään mielen-terveystaitoja vahvistamalla. Teoksessa Tapio, Mari & Kuula, Tarja (toim.) 2013. Selkenevää, myötätuulta – ehkäisevä päihde- ja mielen-terveystyö nuorisoalalla. s. 132–144. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 37, 2013.

Euroopan neuvoston ministerikomitea 2017. Ministerikomitean suositus CM/Rec(2017)4 jäsenvaltioille nuorisotyöstä. Euroopan neuvoston suositus. Youth work; CM/Rec(2017)4 (Epävirallinen käännös). Luettavissa: https://okm.fi/documents/1410845/5384011/CM+Rec+2017+4+Youth+Work_fi.pdf/a214e95d-6fab-4732-a100-a0629baa0d33/CM+Rec+2017+4+Youth+Work_fi.pdf

Gretschel, Anu 2017. Nuorisotyön tarpeellisuutta kuntapäätäjille perustelemassa: Ehdotus arvioinnin menetelmäpaketiksi. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. s. 295–304. Viitattu 27.7.2022. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf>

Gretschel, Anu 2020. Mitä laatu ja arviointi ovat avoimessa nuorisotyössä ja miten ne liittyvät nuoriin, työyhteisöön ja päättäjiin? & Nuorisotyön erityisluonne arviointikohteena. Puheen-
vuorot 1 & 2. Nuorisotyön kuumat perunat 6.5.2020. <https://dreambroker.com/channel/1xou3dy3#/menu>

Hoikkala, Tommi 2017. Liite: nuorisotutkimusverkoston tiekartta. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. s. 332–362. Viitattu 27.7.2022. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf>

Hurme, Johanna 2017. Kulttuurisen avoimen nuorisotilan käyttöasteen kehittäminen. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotannon koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201705036224>

Kiilakoski, Tomi & Kinnunen, Viljami 2016. Talolta kaduille – yhteisöllinen nuorisotyö työmuotona. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. S.103–125. Viitattu 13.9.2022.

Kiilakoski, Tomi 2015a. Johdanto: Kylmästä lämpimään. Teoksessa Kiilakoski, Tomi, Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2015. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-203-4>

Kiilakoski, Tomi 2015b. Nuorisotyön luonnetta ja merkitystä on kirkastettava. Verkkojulkaisu. Helsinki, Nuorisotutkimusseura. Näkökulma. Lokakuu 2015, nro 6. Viitattu 19.10.2022. Luettavissa: https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/tiedostot/nakokulma06_nuorisotyn_luonnetta_ja_merkityst_on_kirkastettava.pdf

Kiilakoski, Tomi 2016. Valvottua tai vapaata, tekemistä tai ei. Nuorten näkemyksiä hyvästä kohtaamispaikasta. Teoksessa Lampela, Pauliina & Leppävuori, Mikko & Puomilahti, Ilkka (toim.) (2016) Hengailua, kohtaamisia ja yhdessä olemista. Nuoruuden elementtejä ja työmuotoja julkisissa ja puolijulkisissa tiloissa. s. 18–26. Kuopio. Nuorten Palvelu ry.

Kinnunen, Viljami 2015. Kokkolan nuorisotyön murrosikä. Työn kehittäminen ja sen vaikutus organisaatorakenteisiin. Teoksessa Kiilakoski, Tomi, Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015. Miksi nuorisotyötä tehdään? Tietokirja nuorisotyön opetussuunnitelmasta. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 169. Humanistinen ammattikorkeakoulu, 2015. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-456-203-4>

Kivimäe, Anne 2019. Tieto osana nuorisopolitiikkaa ja nuorisotyön käytäntöä. Teoksessa Digitalisaatio ja nuorisotyö. s. 127–130. Grano, Helsinki 2019.

Kuntalaki 410/2015. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>

Kurki, Leena 2013. Sosiokulttuurinen innostaminen: tuki matkalla aikuisuuteen. Teoksessa Tapio, Mari & Kuula, Tarja (toim.) 2013. Selkenevää, myötätuulta – ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö nuorisoalalla. s. 44–67. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 37, 2013.

Kylmäkoski, Merja 2003. Arviointitutkimus osana nuorisotutkimuksen työkenttää. Helsinki: Nuorisotutkimusseura / Nuorisotutkimusverkosto 2003. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/arviointi.pdf>

Kylmäkoski, Merja 2006. Kerhotiloista toimintakeskuksiin Nuorisohallinnon muistoja ja mietteitä Jyväskylän seudun nuorisotilatoiminnasta. Helsinki Nuorisotutkimusseura / Nuorisotutkimusverkosto 2006. <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/nuorisokerhotila.pdf>

Laine, Vappu & Aho, Leena 2018. Nuoria arvostaen. 70 vuotta nuorisotyötä Turussa. Turun kaupungin vapaa-aikatoimiala. Nuorisopalvelut 2018. HansaBook. Turku. Viitattu 20.9.2022. Saatavissa osoitteessa: https://issuu.com/kulttuuriaturussa/docs/nuorisoty_hq

Leemann, Lars & Hämäläinen, Riitta-Maija 2016. Asiakasosallisuus, sosiaalinen osallisuus ja matalan kynnyksen palvelut. Pohdintaa käsitteiden sisällöstä. Yhteiskuntapolitiikka-lehti 5, 81 2016.

Malm, Karla 2021. ”Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi?” Nuorisotyön tekijät, paikat ja ympäristöt vuonna 2030. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 119. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Helsinki.

- Nivala, Elina & Ryyänen, Sanna 2017. Sosiaalipedagoginen viitekehys nuorisoalan työssä. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. s. 75–92. Viitattu 27.7.2022. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf>
- Nivala, Elina & Ryyänen, Sanna 2019. Sosiaalipedagogiikka: Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki. Gaudeamus.
- Nuorisolaki 1285/2016. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>
- Ojasalo, Katri & Moilanen, Teemu & Ritalahti, Jarmo 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.–4. painos. Helsinki: SanomaPro Oy
- Owalgroupp 2019. Nuorisokeskustoiminnan arviointi. Raportti 4/2019. Viitattu 27.7.2022. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2019/04/Nuorisokeskusten-arviointi_raportti_valmis.pdf
- Ryhtä, Teija & Hölttä, Heta 2021. Huomioita sateenkaarinuorista palveluiden käyttäjinä. Teoksessa Myllyniemi, Sami, Aalto, Anna-Mari & Berg, Päivi (toim.) 2020. Palvelu Pelaa! Nuorisobarometri 2020. Valtion nuorisoneuvosto. Hansaprint 2021. s. 151–156. <https://tieto-anuorista.fi/wp-content/uploads/2021/03/nuorisobarometri-2020-web-1.pdf>
- Sorell, Anni-Reetta 2021. Nuorisosihteeri, Toimintakoordinaattori, Yhteisöpedagogi (AMK). Turun kaupungin nuorisopalvelut. Suullinen tiedonanto 25.5.2021.
- Suomen Nuorisokeskusyhdistys ry 2022. Tietoa meistä. Viitattu 21.10.2022. <https://www.snk.fi/tietoa-meista/>
- Suomen nuorisotyön tilastot 2022. Kuntien nuorisotyö. Viitattu 20.10.2022. <https://nuorisotilastot.fi/1131/visualisoinnit/kuntien-nuorisotyö/>
- Suomen perustuslaki 731/1999. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>
- Tormulainen, Aino 2021. Kunnissa nuorten palvelujen tila osin huolettaa. Huomioita nuorisobarometrin ja kuntien peruspalvelujen arvioinnin vertailusta. Teoksessa Myllyniemi, Sami, Aalto, Anna-Mari & Berg, Päivi (toim.) 2020. Palvelu Pelaa! Nuorisobarometri 2020. Valtion

nuorisoneuvosto. Hansaprint 2021. s. 135–144. <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2021/03/nuorisobarometri-2020-web-1.pdf>

Tuominen, Telle 2018. Benchmarkingilla eväitä kehittämiseen. Teoksessa T. Tuominen. (toim.) Maaseutumatkailuyrityksen tietoreppu: Opas kilpailukyvyyn ja elämyksellisyyden kasvattamiseksi. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 111. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, 25. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166593.pdf>

Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022a. Katsaus Nuorisopalveluiden vuoteen 2021.

Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022b. Nuorisopalvelut toimintaraportti. Nuorisopalvelut toimintaraportti. 1.-28.2.2022 Helmikuu <https://ah.turku.fi/kulnuolk/2022/0324003p/Images/2094233.pdf>

Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022c. Nuorisopalvelut toimintaraportti. 1.-31.5.2022 Toukokuu. <https://ah.turku.fi/kulnuolk/2022/0616006p/4697460.htm>

Turun kaupungin nuorisopalvelut 2022d. Nuorisopalvelut toimintaraportti. 1-31.1.2022 Tammi-
mikuu.

Turun kaupunki 2022a. Nuorisotyö. Viitattu 26.8.2022. <https://www.turku.fi/palvelut/nuorisotyö>

Turun kaupunki 2022b. Nuorisotilatoiminta. Viitattu 14.9.2022. <https://www.turku.fi/palvelut/nuorisotilatoiminta>

Valkendorff, Tiina & Huuskonen, Petteri & Ruuskanen, Essi 2017. Seinättömän nuorisotyön mahdollisuuksia. Kuvaus osallistavasta toimintakokeilusta. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. s. 183–194. Viitattu 7.11.2022. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf>

Vuohelainen, Elsi & Tapio, Mari 2017. Hyvän kautta! Yhteisöpedagogi ja hyvinvoinnin edistäminen. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Kuivakangas, Johanna (toim.) 2017. Kenen nuorisotyö? Yhteisöpedagogiikan kentät ja mahdollisuudet. Humanistinen ammattikorkeakoulu jul-

kaisuja, 42. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 196. s. 283–294. Viitattu 19.10.2022. <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2017/12/hoikkala-kuivakangas-kenen-nuorisotyö.pdf>

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

HAASTATTELUT

Haastateltava A 2022. Nuorisotyöntekijä. Turku, 28.6.2022. Haastattelija: Roope Lindgren

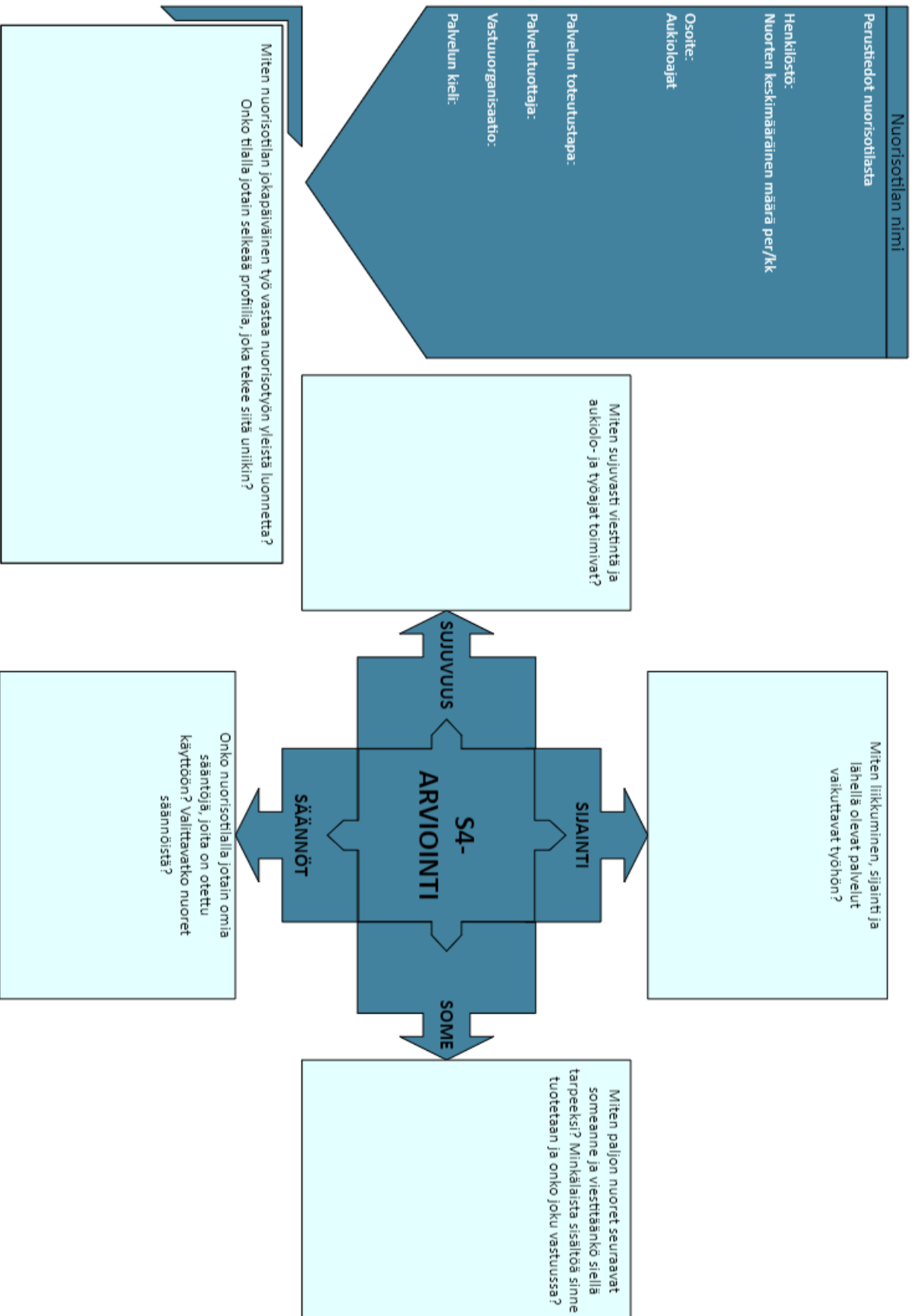
Haastateltava B 2022. Nuorisotyöntekijä. Turku, 16.8.2022. Haastattelija: Roope Lindgren

LIITTEET

LIITE 1. Haastattelupohja

1. Mitkä ovat suurimmat seikat, jotka vaikuttavat eri nuorisotilojen käyttöasteeseen ja viihtyvyyteen?
2. Kerro omin sanoin, miksi nuoret eivät yleensä käy nuorisotiloilla? Entä mitkä asiat tuovat heitä sinne ja sen järjestämiin aktiviteetteihin?
3. Onko olemassa tapoja, joilla nuorisotilojen käyttöastetta voi nostaa? Voivatko työntekijät vaikuttaa siihen?
4. Onko viime vuosien aikana (2018–2022) yritetty erityisiä tapoja parantaa nuorten mahdollisuuksia osallistua, varsinkin omien työtapojen näkökulmasta?
5. Toteutuuko ja vastaako nuorisotilojen ja nuorisotyön tarve tarjontaa ja luonnetta?

LIITE 2. S4-systeemin pohja ja esimerkkiarvioinnit

Runosmäen Nuorisotila

Perustiedot nuorisotilasta
Runosmäessä voi viettää vapaa-aikaa ja pelata pingistä, biljardia, lautapelejä ja videopelejä sekä askarrella. Nuorisotila sijaitsee lähellä lähön keskustaa ja kirjasto toimii samoissa tiloissa.

Henkilöstö: 3 nuorisotyöntekijää
Nuorten keskimääräinen määrä per/kk
208 Osallistujaa/kk

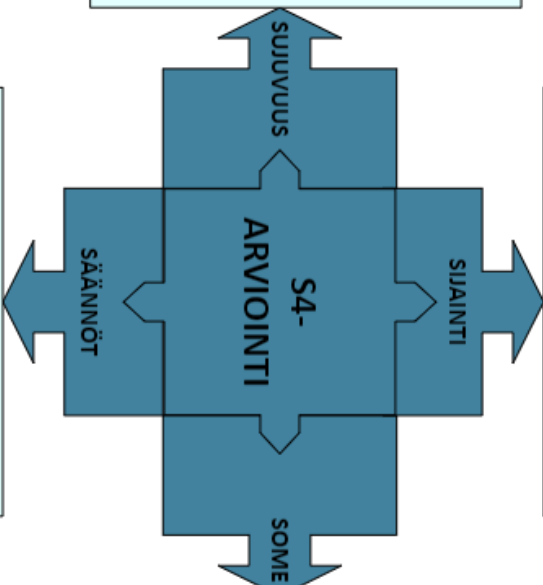
Osoite: Piiparinpolku 13 20360 Turku
Aukioloajat
Ma, Ke - To 13:00 - 20:00 Avoimena vuoroviikon
parittomina perjantaina ja parillisina
sunnuntaina Pe tai Su 15:00 - 22:00

Palvelun toteutustapa: Itse tuotettu palvelu
Palvelutuottaja: Nuorisopalvelut
Vastuuorganisaatio: Turun kaupunki
Palvelun kieli: Suomi, Englanti

Miten liikkuminen, sijainti ja lähellä olevat palvelut vaikuttavat työhön?
Nuorisotila sijaitsee keskellä lähön muita palveluita ja nuoret saapuvat sen johdosta paikalle. Kirjasto tuo myös monia hyötyjä, mutta paikka on myös lähön muille asukkaille joskus vaikea ymmärtää nuorisotilan alueeksi. Yhteydet ovat hyvät julkisilla.

Miten sujuvasti viestintä ja aukiolo- ja työajat toimivat?
Työajat ovat unoformaalisia muiden tilojen kanssa ja viestintä ja yhteistyö esimerkiksi Varissuon nuorisotilan kanssa on esillä. Viestintä saattoi kuitenkin kärsiä saavuttamattomuudesta, kun muihin nuorisopalvelun tahoihin pyrittiin ottaa yhteyttä.

Miten nuorisotilan jokapäiväinen työ vastaa nuorisotyön yleistä luonnetta? Onko tilalla jotain selkeää profiilia, joka tekee siitä uniikin?
Runosmäen nuorisotilan jokapäiväinen työ vastaa nuorisotyön luonnetta, suurimpina ongelmana nuorten haluttomuus tulle paikalle, jos sääntöjä ei saisi olla noudattamatta. Nuoriin kuitenkin saadaan hyvä kontakti esimerkiksi koulusta, elämäntilanteesta ja matkustamisesta puhuessa. Runosmäen erikoiskykyä on ollut järjestää leiritoimintaa ja nuorten mahdollisuus esimerkiksi sijoittua tilalle tiloihin, joissa on omaa rauhaa.

Miten paljon nuoret seuraavat someanne ja viestittäänkö siellä tarpeeksi? Minkälaisia sisältöjä sinne tuotetaan ja onko joku vastuussa?
Nuorisotyöntekijät viestivät paljon nuorten kanssa Instagramissa, mutta sisältö koostuu enimmäkseen ilmoituksista ja aikataulupäivityksistä. Vastuu on jokaisella työntekijällä, mutta joskus tämä työ jää yhden hoidettavaksi kiireiden tai nuorten kiinnostuksen takia vähälle. Kuitenkin kontakti myös täysikäisiin entisiin nuoriin on pysynyt.

Onko nuorisotilalla jotain omia sääntöjä, joita on otettu käyttöön? Valttavatko nuoret säännöistä?
Uudet nuoret saavat nuorisokorttikempeksensä täydöllä aikarajan, jonka aikana nuorisotilalla saa käydä ilman sitä. Usein aukioloajat ja peilivuorot tuovat nuorille vaikeuksia.

Maarian nuorisotila

Perustiedot nuorisotilasta
Maarian nuorisotalolla on muutamia suuri huone ja tilalla voi pelata videopöytä, biljardia ja tehdä askartelua ja kädentöitä. Ompelukoneet ovat myös usein esillä nuoria varten.

Henkilöstö: 2 nuorisoyöntekijää
Nuorten keskimääräinen määrä per/kk
166 Osallistujaa/Kk

Osoite: Arkeologinkatu 4 20460 Turku

Aukioloajat

Ma, Ke - To 13:00 - 20:00

Erttyisaukioloajat

Perjantai parilliset viikot 15:00 - 22:00

Sunnuntai parilliset viikot 13:00 - 20:00

Palvelun toteutuspaikka: Itse tuotettu palvelu

Palvelutuotoittaja: Nuorisopalvelut

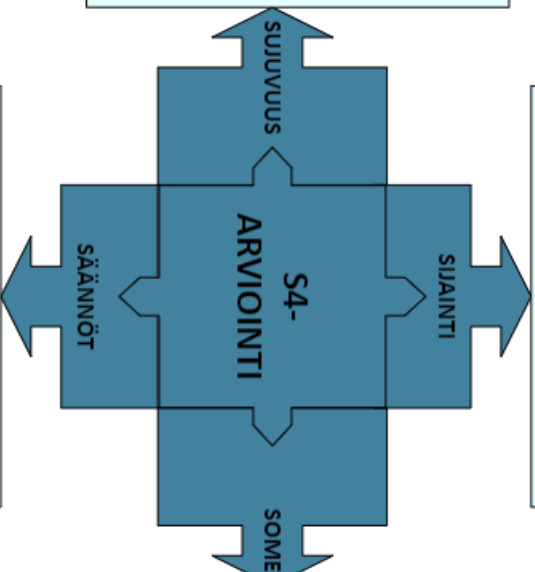
Vastuuorganisaatio: Turun kaupunki

Palvelun kieli: Suomi, Englanti

Miten liikkuminen, sijainti ja lähellä olevat palvelut vaikuttavat työhön?
Maarian tilat sijaitsevat kaukana taajama-alueella ja yhteydet ovat huonoja. Lähellä ei ole paljon muuta nuoria vetävää paikkaa. Nuoret ovat kuitenkin aktiivisia käymään ja tilalla on paljon vakioikäviä.

Miten sujuvasti viestintä ja aukiolo- ja työajat toimivat?
Aukioloaikoja on huomioitu jännokattu sujumaan välitietojen ja isojen ja pienten vuorojen osallistujien mukaan. Viestintä sujuu ja sijaisia ja yhteistyötä Paattisten ja Ystävien nuorisotilan kanssa on tehty useaan kertaan.

Miten nuorisotilan jokapäiväinen työ vastaa nuorisotyön yleisiä luonnetta?
Onko tilalla jotain selkeää profiilia, joka tekee siitä uniikin?
Nuorisotyön yleisluonne karttuu ja nuoria kohdataan, varsinkin yläkouluikäisiä, joiden keskustelut ovat usein vakavimpien aiheiden, kuten seksuaalisen suuntautumisen ja sukupuoli-identiteettien suunnassa. Kokkiherhojen ja ruuanvalmistuksen suosio myös näkyvä. Rannikka häiriökäytettyminen vie kuitenkin oman kokemukseni mukaan paljon pois työstä ja työntekijöiden voimavaroista. Tilalle uniikkia asiaa ei välttämättä ole selkeästi esillä, mutta sosiaalisen median visuaalinen ilme tuo sille kuitenkin selkeän pohjan löytää se.

Miten paljon nuoret seuraavat somea ja viestittäänkö siellä tarpeeksi? Minkälaisia sisältöä sinne tuotetaan ja onko joku vastuussa?
Someviestintä on tavallista tapahtumien jakamista, mutta sisältö itsessään ei tuoteta yhtä useasti. Viestinnällä on kuitenkin omanlaisensa ilme Instagramissa ja se on aktiivista ja monet perustiedot on löydettävissä sen "stoorista".

Onko nuorisotilalla jotain omia sääntöjä, joita on otettu käyttöön? Valittavatko nuoret säännöistä?
Monissa tilanteissa porttikieltojen antaminen on ollut häiriökäytettyymiselle ratkaisu. Nuoret valittavat joskus tilan "tyhjiydestä" ja tämä saattaa kertoa raja-alueiden merkityksen lisäämisestä nuorisopalveluissa.